

פקודת המכס *

פרק ראשון : מכוא

הנדרות

1. בפקודה זו ובכל שאר דיני המכס –

“אריזה” – לרבות כל דבר שטובין המיועדים להובלה חבושים, מכוסים, לוטים, כלולים או צרורים בו;

“ארץ חוץ” או “חוץ לארץ” – כל מקום שמחוץ לישראל;

“בעל”, לענין טובין – הבעל, היבואן, היצואן, הנשגף או הסוכן של אותם טובין, וכל המחזיק, או הזכאי לטובת הנאה, בהם, או שיש לו שליטה עליהם או כוח לעשות בהם, וכל המתחזה כאחד מאלה, למעט פקיד-מכס במילוי תפקידו הרשמי;

“בעל” לענין כלי הובלה – לרבות אדם הפועל כסוכנו של הבעל, או מי שהבעל הרשהו לקבל דמי הובלה או תשלומים אחרים המשתלמים בקשר לאותם כלי הובלה;

“בעל רציף” – לרבות מי שהרציף תפוס על ידיו;

“גובה מכס” – המנהל וכל גובה מכס, וכן פקיד ראשי הממלא תפקיד באותה שעה ובאותו מקום וכל פקיד-מכס הממלא תפקיד באותו ענין;

“הברחה” – ייבואם של טובין, או ייצואם, או הובלתם לאורך החוף או דרך גבולות היבשה, בכוונה להונות את האוצר או לעקוף כל איסור, הגבלה או תקנה בענין ייבואם, ייצואם והובלתם של טובין כאמור, ולרבות כל גסיון לעשות אחד המעשים האלה בכוונה כאמור; “הובלה שלא כדין”, לענין טובין מוברחים או מתולטים – הובלתם שלא על פי כשות; “הישבון” – השבת דמי מכס לפי הוראות דיני המכס, על טובין בייצואם, ובכלל זה הטבות והנחות;

“חמרי גפץ” – גליצרין חנקני, דינמיט, כותנת-גפץ, אבקת-החץ, מלחי-פיצוץ של כספית או של מתכות אחרות, וכל חמרי גפץ אחרים שהם תרכובת חמרים מן החמרים האמורים, או שיש בהם רכיבים המצויים גם בחומר מן החמרים האמורים, למעט אבק שריפה, פיקות-תקשה, רקיטות או פתילים, אך לרבות זיקוקין;

“טובין חבי מכס” – טובין שיש לשלם עליהם מכס;

“ימים” – למעט יום שבת וכל יום אחר שהממשלה הכריזה עליו כצו כחג ציבורי לענין פקודה זו;

“כלי הובלה” – כלי שיט, כלי רכב, כלי טיס או בעל חיים המשמשים להובלת טובין;

“מחסן” – מקום שמותר להניח, להחזיק ולהבטיח בו טובין שנרשמו להחסנה;

“מחסן המכס” – מקום שהוקצה או שאושר על ידי הממשלה להפקיד בו טובין כדי להבטיח אותם ואת תשלומי החובה החלים עליהם;

“מחסן קשוי” – מקום שהוא רשוי להפקיד בו טובין רשומים להחסנה ושבו מותר להניחם, להחזיקם ולהבטיחם ללא תשלום מכס;

* חוקי א"י, פרק ט"ב; ע"ר 1937, מס' 660, מס' 690 ומס' 740; ע"ר 1939, מס' 377 ומס' 973; ע"ר 1940, מס' 995 ומס' 1014; ע"ר 1941, מס' 1082; ע"ר 1946, ימס' 1499; ע"ר 1947, מס' 1588 ומס' 1637.

"מטבעות" – בין מטבעות מחכת ובין מטבעות בייר;

"מנהל" – מנהל אגף המכס והבלו;

"נמל" – כמשמעותו בפקודת הנמלים¹;

"על פי רשות" – על פי הרשאתו של המנהל או של גובה מכס;

"פקיד-מכס" – כל אדם המועסק בשירות רשות-המכס שלא כפועל, וכן כל עובד המדינה המשמש אותה שעה בתפקידי רשות-המכס;

"פרסום" – לרבות כל דבר כתוב או מודפס, וכל דבר שיש בו תיאור חזותי, או שמצד צורתו, תבניתו או מכלל צד אחר שלו הוא עשוי להעלות על הדעת מלים או רעיונות, בין שהוא לפי מהותו דומה לכתב או לדפוס, ובין שאינו דומה, וכל העתק או שעתוק של פרסום כזה;

"פרסומי עת" – כל פרסום היוצא לעתים מזומנות, או בחלקים או במספרים ובהפסקות, בין סדירות ובין שאינן סדירות;

"קברניט" – הממונה או המפקד על אניה או מי שנטל לידו את הפיקוד עליה, ולמעט גווט או עובד המדינה;

"רציף" – מקום שהוקצה או שאושר על ידי הממשלה להנחת טובין או לטעינתם;

"רשוי" – שניתן עליו רשיון מאת המנהל;

"רשות-המכס" – אגף המכס והבלו;

"תעודות" – לרבות פנקסים.

2. נדרש אדם לפי הפקודה להשיב על שאלה, חייב הוא להשיב תשובה נכונה כמיטב ידיעתו ואמנותו; נדרש לפי הפקודה להגיש תעודות, חייב כמיטב יכולתו להגיש לגובה המכס כל התעודות הנוגעות לדבר.

הובה להשיב
תשובות ולמסור
תעודות

פרק שני : מניחל

3. המנהל יהא ממונה על ביהול הענינים לפי הפקודה.

תפקידי המנהל

4. המנהל רשאי, בכתב חתום בידו, לאצול לפקיד-מכס מסמכויותיו לפי כל דין מדיני המכס לגבי ענין מסויים או סוג מסויים של ענינים או תחומי מחוז או גפה מסויים; אצילת סמכות ניתנת לביטול, בכתב, לפי רצון המנהל ואינה מונעת אותו מהשתמש בכל סמכות מסמכויותיו.

אצילת סמכויות

5. כלי השיט שבשירות רשות-המכס ישאו עליהם, לשם היכר, דגל בצורה שנקבעה.

דגל המכס

6. (א) הממשלה רשאית, בצו, לקבוע:

קביעת נמלים,
שדות תעופה וכו'

(1) תחנות מעלה, שבהן יעלו פקיד-מכס אל כלי שיט;

(2) מקומות בניסה;

(3) נמלים ותחומיהם;

¹ חוקי איי, כרך ב', פרק קיד-עמ' 1146

(4) תחנות תעופה אזרחית;

(5) נתיבים להובלה ביבשה;

(6) רציפים בנמלים ותחומיהם;

(7) מקומות לכדיקת טובין;

(8) מקומות בחוף למשלוח תוצרת הארץ בלבד.

(ב) בנמלים, רציפים, תחנות תעופה ונתיבי הובלה ביבשה – יכול שייקבעו למטרות מוגבלות ומפורשות, או לתקופה מוגבלת ומפורשת, או ללא כל הגבלה.

7. כל בעל רציף חייב לספק ברציפו, להנחת דעתו של המנהל, מקום מתאים לעבודה משרדית לשימוש הייחודי של פקיד-המכס העובד ברציף, וכן מקום מוסך לשמירה על טובין אם המנהל הודיע בכתב שיש צורך בכך.

8. כל הצהרה לפי הפקודה מותר להצהיר בפני גובה מכס או פקיד-מכס שהוסמך לכך, או בפני כל המוסמך לפי החוק לקבל הצהרות.

9. לא יקבל אדם כבודעין הצהרה לפי הפקודה מאדם שלא מלאו לו שמונה עשרה שנה.

10. (א) ימי העבודה ושעות העבודה של רשות-המכס יהיו כפי שנקבעו.

ימי עבודה
וישעות עבודה

(ב) לא יקובל מטען, לא יוטען, לא יטופל בו ולא ייפסק מעל כל כלי שיט, ולא ייפדו טובין ולא יימסרו, אלא בימי העבודה ובשעות העבודה בלבד, או במקום שהותרה עבודה בשעות נוספות.

11. הותרה עבודה בימי מנוחה או פגרה או מחוץ לשעות העבודה הרשמיות, ייגבה בעד שירותם של פקיד-המכס שכר שעות נוספות בשיעור שנקבע.

שכר שעות
נוספות

12. המנהל רשאי להתקין תקנות בדבר העסקתם של סבלים העובדים במחסני המכס או בכל מקום הנתון לפיקוח רשות-המכס, והוא רשאי לקבוע את השכר שייגבה בעד שירותים אלה.

סבלים
ואנרות סבלות

13. הממשלה רשאית להתקין תקנות הקובעות אגרות בעד –

אגרות השנחה

(1) השמירה על טובין המופקדים בנמלים או בתחנות מכס;

(2) ההשגחה על פעולות טעינה, פריקה, שיטעון, בדיקה, שקילה, אימות, הערכה או כל פעולה אחרת המחייבת נוכחותם של פקיד-מכס והותר לעשותם במרוחק מהמקום המיועד לכך והמשמש כרגיל לפעולות אלה;

(3) סידורים מיוחדים לפי בקשת המעוניינים, כשהסידורים מצריכים מצד רשות-המכס שימת לב העולה על הרגיל;

(4) עבודה המצריכה להוציא פקיד-מכס מתפקידו הרגילים ולהטיל עליו תפקידים מיוחדים או תפקידים המצריכים השגחה מיוחדת של רשות-המכס כגון טעינתם, פריקתם או החסנתם של חמרי נפץ או של חמרים מתלקחים.

פרק שלישי : פיקוח, בדיקה, רישום וערוכה

14. טובין יהיו נתונים לפיקוח רשות-המכס כאמור להלן:
- (1) טובין שיופאו – משעת ייבואם עד מסירתם לצריכה בארץ או עד ייצואם, הכל לפי הענין;
- (2) טובין שתובעים עליהם הישבון – משעת הגשת התביעה עד ייצואם;
- (3) טובין שנועדו ליצוא וייצואם כפרף לקיום תנאי או הגבלה לפי כל חיקוק – משעת הבאתם של הטובין לאחד המקומות שנקבעו ליצוא עד ייצואם.
15. טובין הנמצאים בכלי שיט הבא מחוץ לארץ יהיו נתונים אף הם לפיקוח רשות-המכס כל עוד כלי השיט נמצא בתחומי גמל בישראל או משמש בסחר החוף של ישראל.
16. פיקוחה של רשות-המכס כולל את זכותה לבדוק כל טובין הנתונים לפיקוחה.
17. הובלתם של טובין מתוך ארבה או מעל מגשה אן רציף, הבאתם אל המקום הנכון לשם בדיקה ושקילה, הינחם על המאזניים, פתיחתם, התרתם, אריזתם שנית, מיוגם, סימוגם ומספורם, כל אימת שפעולות אלה דרושות או מותרות, וכן סילוקם של טובין למקום ההפקדה הנכון והינחם בו עד למסירתם כהלכה – יבוצעו על ידי בעל הטובין או על חשבונו.
18. שטר מסירה שניתן מאת קברניט או מאת סוכן של כלי שיט או מאת כל מוביל שהוא, ונקוב בו שמו של אדם אשר לו או לפקודתו יש למסור טובין שבאותם כלי הובלה – רשאית הממשלה לראות אותו אדם כבעל הטובין או כמורשהו.
19. (א) פתיחת אריזות לשם בדיקה תהיה במעמד בעל הטובין או הנשגר או במעמד מורשהו של אחד מאלה; אולם טובין שיופאו בדואר מותר לנהוג בהם כפי שנקבע בכל חיקוק הנוגע לעגיגי הדואר.
- (ב) מקום שהבעל או הנשגר אינו ידוע, או שאי אפשר למצאו או שאינו מתייצב בעצמו או על ידי מורשהו תוך המישה עשר יום מיום שנכנסו הטובין לפיקוח רשות-המכס, מותר לפתוח את האריזות שלא בפניו ועל חשבונו כדי לברר כמותם של הטובין, תיאורם ושויים; ואולם אם חשש פקיד-המכס שאריזה מכילה טובין שהם דבר האבד, או אסורים או מסוכנים רשאי פקיד המכס לפתוח אותה בכל עת.
20. רשאי פקיד-מכס לדרוש, כי כל אריזה שלא סומנה או לא מוספרה או שסימונה או מספורה אינו מספיק, ייעשה בה אחד מאלה, או שניהם, על חשבון בעל הטובין.
21. (א) טובין שנפרקו והם נראים במצב רע או ניזוקים, או חסרים, מותר להניחם לחוד לשם בדיקה ושקילה במעמדו של סוכן האגיה, והדבר יצויין במיוחד במצוקה ומותר לדרוש מאת הקברניט או מאת מורשהו לחתום על תעודת נזקים.
- (ב) באו הטובין בדרך היבשה או האויר, רשאי לחתום על תעודת הנזקים מוביל הטובין או מורשהו.
22. (א) טובין הנתונים לפיקוח רשות-המכס אין לטלטלם או לשנותם או לגנוע בהם אלא על פי רשות ולפי פקודה זו.
- (ב) העובר על הוראות סעיף זה, דינו – קנס מאה לירות.

הפיקוח על טובין

טובין בכלי שיט הנתונים לפיקוח המכס

זכות בדיקה

הובלת טובין והפקדתם על חשבון בעליהם

דין אדם שבידו שטר מסירה – כדין בעל הטובין או מורשהו

פתיחת אריזות במעמד פודה הטובין

סימוגן ומספור של אריזות

טובין שנפרקו לכאורה במצב רע

אין לנגוע בטובין הנתונים לפיקוח

אין תביעת
פיצויים על הפסד
אלא אם היה בטויר

23. רשות־המכס והמדינה לא ישאו באחריות לשום אבידה או נזק שנגרמו לטובין הנתונים לפיקוח רשות־המכס. אלא אם נגרמו במזיד על ידי אחד מפקידי־המכס.

רשמון

24. כל טובין הנתונים לפיקוח רשות־המכס, חוץ מטובין שיבואם אסור, ניתן להגיש עליהם רשמון ולקבל עליו הקפדה.

הבעל הויב
בהגשת רשמון

25. הגשת הרשמון תיעשה במסירה מידי בעל הטובין לידי גובה המכס בצירוף מספר ההעתיקים שנקבע.

רשות להגיש
רשמון פיוחד

26. רשאי המנהל להרשות רישומם של טובין בכל צורה ואופן ובכל תנאי שיראה להורדת, כדי להתאימו לצרכיו של מקרה שאין הוראות דיני המכס הולמים אותו בדיוק.

חובת סגיש
רשמון להשיב
על שאלות

27. המגיש רשמון חייב להשיב על כל שאלה בנוגע לטובין הנקובים בו, אם נדרש לכך על ידי גובה המכס או פקיד־מכס אחר.

נוכה המכס יתיר
את הרשמון

28. הקרתם של רשמונות תהיה בהתימת גובה המכס על הרשמון ומשהותר הרשמון יראו את הטובין כרשומים, ורשמון שהותר כאמור ישמש הרשאה לנהוג בטובין כרשום בו.

יש לספל בטובין
לפי הרשמון

29. טובין שהוגש עליהם רשמון והותר, יש לספל בהם מיד כהתאם לטיבו של הרשמון.

מטען אישי של
נוסעים

30. טובין שהם מטען לואי של הנוסעים באניה או בכל כלי הובלה אחר מותר ליבאם וליצאם, בכפוף לתנאים שנקבעו לכך, בלי רשמון.

זכות לדרוש
ערובה

31. רשות־המכס רשאית לדרוש ולקחת ערובות לקיום הוראות דיני המכס ולהגנת הכנסת־תיה של רשות המכס בכלל; עד שלא ניתנה הערובה הנדרשת לגבי הטובין שבפיקוחה, רשאית היא לסרב למסירת הטובין או להקרת הרשמון שלהם.

מיבת של ערובה

32. מקום שנדרשת ערובה תינתן הערובה בשטר התחייבות או בכתב ערכות בצורה שנקבעה או בערבון במזומנים או בשני הדרכים כאחד; בכל מקרה יאשר גובה המכס את הערובה, ושטר ההתחייבות או כתב הערכות יחייב את חותמיו בידוד ולחודר לתשלום סכום הערובה במלואו.

מותר ליתן
ערובה כללית

33. מקום שנדרשת ערובה למטרה מסוימת, מותר על פי רשותו של המנהל, לקבל ערובה שתכסה את כל העסקאות שיעשו בתקופה ובסכום שיאשר המנהל.

הילוטו של ערבון
כסף

34. ניתן ערבון במזומנים ולא קויימו תנאיו חוץ המועד שנקבע לכך, מותר לחלט את הערבון.

ערובה חדשה

35. היה גובה המכס סבור ביום מן הימים שהערובה אינה מספקת רשאי הוא לדרוש ערובה חדשה.

כוחה של ערובה

36. הגיש גובה המכס תביעה על ערובה שניתנה למכס, תהא הצגת כתב הערובה, בלי ראיות נוספות, מזכה את גובה המכס לקבל נגד בני־האדם שהם לכאורה חוטמי כתב הערובה פסק דין לקיום ההתחייבות שבו, אלא אם כן הוכיחו הנתבעים שקיימו את תנאי הכתב, או שהכתב לא נזחם בידיהם או ששוחררו מן הקבוצה או שיצאו ידי חובתם.

מתן היתר
37. כל היתר הנקוב באחד מדיני המכס יכול שיינתן בכפוף לתנאים שנקבעו וגובה המכס רשאי לבטלו, לשנותו או להתלותו.

טובין המיובאים-
בדואר
38. טובין שיובאו בדואר יהיו נתונים לפיקוח רשות-המכס כדרך טובין שיובאו באופן אחר.

הנוהל בחילות
דואר
39. (א) בטובין שיובאו בדואר מותר, לפי שיקול דעתו של המנהל, לקבל את ההצהרה בטופס או בתווית המחוברים או הנלווים לאריזה לפי תקנות הדואר, במקום הרשומון הנדרש לפי פקודה זו, והכתוב בהצהרה שבטופס או שבתווית בדבר תכולת האריזה, שוויה ושאר פרטיה ותתום בידי השולח מותר לקבלו, בכפוף לאימות מצד רשות-המכס, לצורך שומת המכס שיש לשלם.

(ב) טובין באריזה שיובאו בדואר ונמצא שאינם מתאימים לפרטים הכתובים בהצהרה שבטופס או שבתווית יהיו נתונים לחילוט.

פרק רביעי: ייבוא טובין

סימן א': יבוא אסור ויבוא מוגבל

סמכות לאסור
יבוא
40. (א) הממשלה רשאית, בצו, לאסור, להגביל או להסדיר ייבואם של טובין או של סוג טובין — פרט לפרסומים, שניתן לאסור את ייבואם לפי סעיף קטן (ב) — לישראל או לשטח או למקום שבישראל בין ביבשה בין בים ובין באוויר, ורשאית היא בצו זה לפרט את הטובין או את סוג הטובין שעליהם יחול הצו בין דרך כלל ובין במיוחד, בין בציון ארץ מוצאם או נתיב ייבואם ובין באופן אחר.

(ב) הממשלה רשאית, בצו, לאסור על ייבואם של פרסומים, אם היא סבורה שהוא פוגע בטובת הציבור; ולגבי פרסום עתי רשאית היא לאסור, באותו צו או בצו נוסף, גם ייבואם של גליונות הפרסום שיצאו קודם לכן או שיצאו מכאן ואילך.

יבוא אסור
41. לא ייבא אדם טובין שייבואם אסור.

טובין אסורים
42. ואלה טובין שייבואם אסור:

(1) טובין שייבואם נאסר בפקודה זו או בכל הוק אחר שהוא בר-תוקף בישראל אותה שעה, או על פיהם;

(2) מטבעות כוזבות או חקויות או שאינן לפי המתכונת הקבועה מכחינת המשקל או הצריפות;

(3) דברי דפוס, ציורים, ספרים, גלויות, תחריטים ליתוגרפיים או אחרים, שהם פרוצים או מגונים.

יבוא מוגבל
43. טובין שייבואם מוגבל או מוסדר אותה שעה על ידי הממשלה או מטעמה, לא ייבא אותם אדם אלא לפי ההגבלות וההסדר החלים עליהם.

טובין שייבואם
אסור ונשגרו
למקום מתוך
לישראל
44. טובין שייבואם אסור המצויים באניה שסרה לאחד מנמלי ישראל, והם מיועדים או נשגרים לנמל או למקום שמחוץ לישראל, אין לראותם כטובין שיובאו באיסור, אם פורטו במצוה של האניה ולא שוטענו ולא הונחתו, או, אם שוטענו או הונחתו על פי רשות.

סימן ב': ייבוא בדרך הים

45. כדי להבטיח שייבואם של טובין בדרך הים יהא כהלכה:

(1) יותן לעלות אל האניה;

(2) יוגש תסקיר על מטען האניה;

(3) הטובין שהוגש עליהם מצהר לפריקה ייפּרקו ויוֹתן לבדקם.

ייבוא טובין בדרך
הים

46. לא יתן קברניט לאנייתו שתיכנס לשום מקום שאיננו נמל או מקום שאושר לכניסה, אלא בלחץ מזג האוויר או מפני סיבה סכירה אחרת.

חובת אניה
להיכנס לנמל

47. בפנסה אניה למימי חופין של ישראל, חייב הקברניט שלה לעצור אותה כדי לאפשר את העליה אליה. כל אימת שכלי שיט שבשירות קשות-המכס המניף דגל המכס, או כלי שיט שבשירות המדינה המניף גס ודגלון מתאימים, התקרב אליו או קרא לו או איתת לו.

חובת אניה
להיענות לקריאה

48. קברניט של אניה הבאה מחוץ לארץ ופניה מועדות לאחד מנמלי ישראל או שהיא טרה אליו, חייב לעצור את אנייתו כתחנת מעלה שנקבעה לאותו נמל, על מנת לאפשר את העליה אליה.

חובת אניה לעצור
בתחנת מעלה

49. קברניט העוצר אנייתו על מנת לאפשר את העליה אליה יקוטט כל האמצעים הסבירים כדי להקל על פקיד-המכס לעלות אליה.

הקלות לעליה
אל אניה

50. לאחר שהובאה האניה אל תחנת המעלה ולאחר שפקיד-המכס עלה אליה, יסיענה הקברניט במהירות האפשרית אל מקום העגינה או הפריקה הנכון בלי לסור לשום מקום אחר.

חובת אניה למהר
למקום הפריקה

51. משהגיעה האניה למקום העגינה או הפריקה הנכון, לא תורחק משם, לפני שנסתיימה פריקת המטען המיועד לפריקה באותו נמל אלא על פי קשות.

אין להשיט אניה
בלי קשות

52. לא יעלה אדם אל אניה לפני פקיד-המכס הנכון אלא אם הוא נווט הנמל או רופא בשירות המדינה, או מי שהוסמך על ידיו כדין.

הנבלת העליה
אל אניה

סימן ג': תסקיר על המטען

53. אניה שבאה מחוץ לארץ חייב הקברניט או עובד אניה אחראי שהקברניט מילא ידו או בעל האניה —

(1) להגיש תוך עשרים וארבע שעות לאחר בואה אל נמל ולפני שפורק הצוּבָר,

תסקיר על האניה ועל מטענה, על ידי מסירת מצהר-כניסה לגובה המכס על הטובין הנמצאים בה;

(2) להשיב על שאלות בדבר האניה, מטענה, צוות עובדיה, גוסעיה, צידתה ומסעה;

(3) להגיש כל תעודה שתידרש בענין האניה ומטענה.

תיקון מצהר

54. (א) גובה המכס רשאי להתיר לקברניט או לבעל האניה לתקן טעות גלויה בגופו של מצהר או להשלים כל חסר, שהם, לדעתו של גובה המכס; פרי מקרה או היסח הדעת; התיקון יהיה בהגשת מצהר מתוקן או מצהר מילואים, וגובה המכס רשאי לגבות בעדו את האגרה שנקבעה.

(ב) פרט לאמור בסעיף קטן (א), אין לתקן מצהר יבוא.

55. אניה שאבדה או שנטרפה אל החוף, חייב הקברניט או הבעל להגיש, בלי דיחוי שאין בו-הכרח, תסקיר על האניה ועל מטענה, על ידי מסירת מצהר, במידה שיש ביכולתו לעשות זאת, לגובה המכס בכית המכס הקרוב ביותר למקום שבו אבדה או נטרפה האניה.

סימן ד': פריקה והנחת

56. אין לפרק את הצובר של אניה שנכנסה למימי חופין של ישראל אלא ברשות גובה המכס, או בשכיל אותם טובין שהקשמון עליהם הותר.

פירוק הצובר

57. (א) אין לפרוק טובין ואין להנחיתם, אלא במעמדו של גובה המכס או על פי רשותו, ואין להנחית טובין אלא לרציף, או למקום אחר שהוקצה כהלכה להנחת או לפריקה של טובין או שהטובין הועברו אליו מן האניה בסירה רשויה או בארבה רשויה; וטובין שנפרקו או שהונחו בסירה או בארבה, אין לשטען אותם או לסלקם לסירה או לארבה אחרות לפני שהונחתו, אלא ברשות גובה המכס.

הפרת טובי
מאניה

(ב) טובין שנפרקו והונחתו בגובה המכס למקום שאיננו רציף ולא מקום שהוקצה לכך כהלכה, היא הקברניט או בעל האניה שממנה נפרקו חייב להניחם, על חשבונו, במקום מבטחים שאושר על ידי גובה המכס; ועד שישולקו משם כדין, יהיו על אחריותו של הקברניט או בעל האניה כאילו לא נפרקו.

58. טובין שנפרקו והונחתו מכלי שיט יש להפקידם, מיד לאחר הנחת, במחסן מכס או במקום מבטחים אחר שאושר על ידי גובה המכס.

חובה להפקיד
טובין

59. כל טובין מותר, על פי רשות, להזור ולארזם ברציף בהשגחת פקיד-מכס.

אריזה חוזרת
ברציף

60. כדי למנוע צפיפות במקום הנחתן לפיקוח רשות-המכס או בכל מקום אחר, רשאי המנהל להתקין תקנות להפסקת טעינתם או פריקתם של כלי שיט, להסדר טעינתם של טובין, פריקתם, שטעונם, קבלתם ומסירתם ולפיקוח על פעולות אלה; אין לבוא בתביעה על רשות-המכס או על פקיד-מכס בעד הפסד שנגרם לקבלניט או לבעל כלי שיט או לבעל טובין מחמת ההפסקה או ההסדר.

תקנות למניעת
צפיפות

61. גובה המכס חייב להמציא לקברניט של כלי שיט ולכל אדם אחר הנוגע בדבר, לפי דרישתם, הודעה בכתב, בה יפרט את הנימוקים להפסקות טעינתם או פריקתם של כלי שיט ושל מטענים, או לאיסור הינחם של טובין ברציפים או ברציף פלוני או כניסתם למקום הנחתן לפיקוח רשות-המכס או לכל מקום אחר.

חובה לפרט
הנימוקים
להפסקת הפריקה
וכו

סימן ה': רשמונות

62. כל טובין שיובאו יירשמו, בטופס שנקבע, לאחת המטרות שלהלן:

סוגי הרשמונות

- (1) צריכה בארץ;
- (2) החסנה;
- (3) שטעון;
- (4) מעבר.

63. אם אין בידי הבעל לטפק מיד פרטים מלאים להגשת הרשמון, והוא מצהיר על כך לפני גובה המכס, רשאי הוא להגיש רשמון ארעי ולהפקיד כל סכום שיקבע גובה המכס כערובה לתשלום המכס.

64. (א) בעל טובין הכלולים ברשמון ארעי חייב להגיש רשמון מוגמר תוך חודש מיום התרת הרשמון הארעי או בזמן מאוחר מזה, אם ראה גובה המכס להתיר חוספת זמן, וככל שהתיר; לא הגיש רשמון מוגמר – יחולט הערכון.

(ב) רשמון מוגמר של הטובין הכלולים ברשמון ארעי יוגש כאילו לא הוגש הרשמון הארעי.

65. (א) רשמונו של כל המטען או המשגור, שנפרק או שעומד לפריקה, יוגש לאחר הגשת ההסקיר של האניה או לאחר בוא המשגור, תוך הזמן שנקבע לכך או תוך זמן נוסף עליו שראה גובה המכס להתיר.

(ב) טובין מתוך מטען או משגור כאמור שלא הוגש עליהם רשמון תוך הזמן שנקבע, רשאי גובה המכס להורות על סילוקם לכל מחסן מכס שהוקצה לכך.

(ג) עברו שלושה חדשים מיום שיובאו אותם טובין ולא נחבעו ולא הוחר רשמונם, רשאי גובה המכס למכרם; אולם טובין שהם דבר האבד, מותר למכרם ככל עת שיראה גובה המכס, בין לפני שטולקו למחסן ובין לאחר מכן.

סימן ו': ייבוא שלא בדרך הים

66. (א) טובין שיובאו שלא בדרך הים יש להביאם למקום כניסה שהוקצה לכך ולהובילם בנתיב שיוחד לשם הובלה ביבשה אל אותו מקום כניסה.

(ב) אם בית המכס אינו על הגבול, יש להוביל את הטובין בנתיב שיוחד מהגבול אל אותו בית מכס.

(ג) אם אין באפשרותו של בית המכס הקרוב ביותר לקבל טובין מיובאים, יש להובילם לבית המכס הקרוב המסוגל לקבלם; אולם הממונים על הטובין צריכים להצטייד בתעודת מבית המכס הראשון המאשרת שביקרו שם והצהירו על הטובין.

(ד) יותן להיכנס לכלי ההובלה.

חוכת הצהרת על טובין מסובלים לא בדרך הים

67. בעל טובין שיובאו לא בדרך הים, או המוביל טובין כאלה, חייב, מיד לאחר שהגיעו הטובין לבית המכס שבגבול או למקום הכניסה שהוקצה לכך, להודיע על כלי ההובלה ועל הטובין על ידי שימסור לפקיד הממונה על כך – הצהרה, בטופס שנקבע, ובה פרטים על כלי ההובלה ועל הטובין המובלים, וחייב הוא להקל על פקיד המכס המוסמך לכך את הכניסה אל כלי ההובלה; כן עליו להשיב על כל שאלה ולהגיש כל תעודה בנוגע לטובין אלה.

פרק חמישי: החסנת טובין

סימן א': מחסנים רשויים

68. (א) טובין חבי מכס שאין החסנתם אסורה לפי תקנות, מותר להחסינם במחסנים רשויים על ידי המנהל, בכפוף לתנאים שנקבעו.

(ב) המנהל רשאי לפרש ברשיון המחסן את סוגי הטובין שמותר להחסין בו ואת דרך ההחסנה.

69. מחסנים רשויים יכול שיהיו משני סוגים:

(1) מחסנים כלליים המשמשים להחסנת טובין בכלל;

(2) מחסנים פרטיים המשמשים להחסנת טובין של בעל הרשיון בלבד.

70. (א) רשיונות מחסן יינתנו לתקופת שנה שראשיתה באחד בינואר ויהיו ניתנים לחידוש כל שנה בתאריך זה.

תקופתו של רשיון מחסן

(ב) הממשלה רשאית לקבוע, בתקנות, את התנאים שלפיהם ניתנים רשיונות מחסן. ואת דירוג האגרות המשתלמות בעדם.

(ג) האגרה שנקבעה תהא משתלמת כל שנה מראש; ואם באחת השנים לא שולמה האגרה באחד בינואר או לפניו, יפקע הרשיון מאותו תאריך.

71. (א) הממשלה רשאית בכל עת לבטל רשיון מחסן אם היתה סיבה מספקת לכך.

כוחה של הממשלה לבטל רשיון

(ב) הודעה על ביטול רשיון תפורסם ברשומות, גם תימסר בכתב לבעל הרשיון.

72. (א) בוטל רשיון או פקע, ישולם המכס בעד הטובין המוחסנים או ייצאו הטובין או יסולקו למחסן מאושר אחר, הכל תוך הזמן שהורה המנהל.

תוצאות ביטולו של רשיון

(ב) לא נפדו הטובין או לא סולקו, כאמור, יקח אותם גובה המכס על חשבון בעלם אל מחסן המכס הקרוב ביותר, ימכרם ויעשה בדמי המכר בדרך שנקבעה לכך.

73. טובין שנועדו להחסנה יערוך מהם פקיד-המכס, עם הנתחם או באפשרות המעשית הראשונה שלאחר מכן, רשימה מפורטת וירשום אותה בפנקס שהוכן למטרה זו.

פקיד-המכס יערוך רשימת טובין שהונחתו להחסנה

74. טובין שגרשמו להחסנה והופקדו במחסן כראוי, יאשר פקיד-המכס בחתימתו על קבלת הטובין כי ההחסנה הוגמרה.

גמר ההחסנה

75. (א) טובין שגרשמו להחסנה ולא הוחסנו על ידי בעל הטובין, רשאי גובה המכס לסלקם אל המחסן.

סילוק טובין למחסן על ידי גובה המכס

(ב) סילק גובה המכס את הטובין, ישלם בעל רשיון המחסן את כל ההוצאות שהוצאו לסילוקם ויהיה לו עקבון על הטובין כנגד הוצאות אלה.

76. טובין שגרשמו להחסנה, יש להפקידם באריזה שבה יופאו, אולם טובין שנארוזו אריזה חדשה ברציף, יופקדו באריזה שבה היו נתונים בעת עריכת הרשימה.

אריזה שבה יש להפקיד טובין

77. בעל רשיון מחסן —

חובותיו של בעל רשיון

(1) יערום ויסדר את הטובין במחסן באופן שתהא בכל עת גישה סבירה לכל אריזה ואפשרות. לבדקה;

(2) יספק אורות במידה מספקת וכן מאזני צדק, משקלי צדק ומידות צדק לשימוש של פקיד-המכס;

(3) ישיג את הפועלים והתמרים הדרושים לקליטת הטובין המוחסנים, לבדיקתם, לאריזתם, לסימונם, לטמינתם בחביות, לשקילתם, ולעריכת המלאי שלהם בכל שעה שגובה המכס ירצה בכך;

(4) יספק להגחת דעתו של המנהל מקום מתאים לעבודה משרדית.

78. (א) לא יפתח אדם מחסן ולא ישיג לעצמו גישה לטובין המצויים בו, אלא על פי רשות.
- (ב) העובר על הוראות סעיף זה, דינו – קנס 200 לירות.
79. לכל פקיד-מכס תהיה בכל זמן סביר גישה לכל חלק מכל מחסן ויהא מוסמך לבדוק את הטובין המצויים בו, ולשם כך הוא רשאי לדרוש מבעל הרשיון ליתן לו כניסה למחסן; לא עשה כן בעל הרשיון, רשאי גובה המכס לפרוץ את המחסן או כל חצרים שיש לעבור בהם כדי להכטיח את הגישה.
80. טובין שהוחסנו רשאי פקיד-מכס לשוב ולמדדם ולשקלם או לבדקם, בין על פי הוראות גובה המכס ובין על פי בקשתו של בעל הטובין ועל חשבונו, והמכס ישולם לפי התוצאות, זולת אם יש יסוד סביר להניח שמשוהו מן הפחת או מן הפרש שנתגלה נגרם על ידי אמצעים בלתי הוגנים.
81. טובין חבי מכס המוחסנים במחסן רשוי, המכס עליהם ישולם תוך שנה אחת מיום שהוחסנו לראשונה, אם לא הרשה המנהל להחסינם תקופה ארוכה יותר; לא שולם המכס תוך הזמן האמור, מותר למכור את הטובין ויש לעשות בדמי המכר כפי שנקבע; היו הטובין דבר האבד, לדעת המנהל, רשאי המנהל למכרם גם לפני תום התקופה האמורה.
82. רשאי גובה המכס לדרוש מבעל טובין שבמחסן פרטי לסלקם משם למחסן כללי תוך זמן שקבע, או לשלם את המכס עליהם; לא נתמלאה הדרישה, רשאי גובה המכס למכרם ולעשות בדמי המכר כפי שנקבע.
83. טובין מוחסנים שטולקו מן המחסן בלי רשות, או לא הוגשו לפקיד-המכס כשדרש זאת, ולא ניתן עליהם הסבר להנחת דעתו של גובה המכס – בעל הרשיון של המחסן ישלם את כל המכס על אותם טובין ונוסף על המכס סכום של חמש לירות על כל אריזה או חבילה שטולקה, או שלא הוגשה, או כפל המכס.
84. נמצא חָסֵר באחת האריזות של טובין שיובאו והוחסנו, ואין לתלות את החסר בכליה טבעית או בסיבה כשרה אחרת, יהא בעל רשיון המחסן חב, לפי דרישה בכתב מאת גובה המכס, לשלם כפל המכס החל על כמותם או על שוים של הטובין כפי שהוחסנו לראשונה.
85. מותר להרשות הוצאת טובין מוחסנים מן המחסן בלי תשלום מכס לשם הצגתם ברכים או למטרה דומה, לתקופה ובכמויות שאישר המנהל, ובלבד שתינתן ערובה להחזרת הטובין או לתשלום המכס.
86. רשאי גובה המכס להתיר ליבואן ליטול מטובין מוחסנים דוגמאות בשיעור צנוע ללא רשיון, ופרט למכס העשוי לחול לבסוף על החסר מן הכמות שהוחסנה לראשונה – אף ללא תשלום מכס.
87. גובה המכס יכול להרשות לבעל טובין מוחסנים או למי שבידו השליטה עליהם, למינים, להפרידם, לארום ולשוב ולארום, ולעשות בהם כל השינויים, הסידורים והמיונים החוקיים הדרושים לשמירתם או להכשרתם למכירה, למשלוח ולכל עשיה חוקית בהם, ויכול הוא גם להרשות שחלק מן הטובים שהופרד כאמור ושאיננו שווה במכס החל עליו, יושמד ללא תשלום מכס עליו.
88. טובין מוחסנים שהם חבי מכס לפי הערך והורעו תוך כדי החסנה, מותר להעריך אותם שנית לפי בקשת בעל הטובין, והמכס ישולם לפי התוצאות, ובלבד שגובה המכס משוכנע שהורעו דרך מקרה.

89. (א) המנהל רשאי להביא לידי השמדת טובין מוחסנים אם לפי דעת גובה המכס אין הם שווים במכס החל עליהם, ורשאי הוא לוותר על המכס.
(ב) בעל טובין שהושמדו ישלם לבעל רשיון המחסן, או לגובה המכס אם היו הטובין במחסן המכס, את כל התשלומים החלים עליהם ושאינם מכס.
90. (א) טובין העלולים בנקל להישרף, להתלקח או להתפוצץ אסור להחסינם אלא ברשות גובה המכס.
(ב) טובין כאמור שגובה המכס לא הרשה להחסינם, מותר להפקידם במקום בטוח שאושר על ידו, וכל זמן שהם מופקדים שם יש לראותם כאילו הם במחסן המכס וגובה המכס רשאי למכרם כתום ארבעה עשר יום; אם לא נפדו-קהלכה.
- (ג) הוצאות סילוקם של הטובין, הבטחתם, וההשגחה והשמירה עליהם עד למכירתם ייוקפו כנגד הטובין.
91. טובין מוחסנים מותר לרשמם -
(1) לצריכה בארץ;
(2) לייצוא;
(3) לסילוק, אל מקום אחר לשם החסנה.
92. טובין שהוחסנו או שגרשמו להחסנה או למסירה מן המחסן, ואבדו או הושמדו מחמת מאורע שלא ניתן למנוע, אם בהיותם באניה ואם בשעת סילוקם, הנהגתם או קבלתם למחסן ואם בתוך המחסן, רשאי המנהל לוותר על המכס החל עליהם או להחזיר את המכס ששולם עליהם, כולו או מקצתו.
93. טובין שגרשמו כהלכה למסירה מן המחסן לשם סילוקם, או לשם ייצוא, ואבדו או הושמדו מחמת מאורע שלא ניתן למנוע, בין בשעת מסירה ובין בשעת טעינה, רשאי המנהל לוותר על המכס החל עליהם או להחזיר את המכס ששולם עליהם, כולו או מקצתו.
94. טובין שגרשמו להחסנה, בין לאחר ייבואם ובין לאחר סילוקם, ולפני שהוחסנו למעשה באו לרשמם לצריכה בארץ, לייצוא או לסילוק, יש לראותם כמוחסנים להלכה, ומותר למסרם לצריכה בארץ, לייצוא או לסילוק כאילו היו מוחסנים למעשה.
- סימן ב': מְחַסְנֵי הַמֶּכֶס
95. (א) הממשלה רשאית, בצו, לקבוע מחסני מכס.
(ב) טובין שהוחסנו או שהופקדו במחסן מכס, תשולם עליהם אגרה לפי הדירוג שנקבע.
(ג) המנהל רשאי לוותר על אגרה, כולה או מקצתה, אם הורעו הטובין או אבדו או הושמדו מחמת מאורע שלא ניתן למנוע או במקרים אחרים שנקבעו.
96. המנהל רשאי, בצו, לקבוע שמחסן רשוי יהיה למחסן מכס, בכפוף לכל תנאי שנקבעו בצו.
97. כל האגרות ישולמו לפני סילוק הטובין.
98. טובין שגרשמו ברשמו שנקבע, להפקדה במחסן מכס ולא סולקו משם כדין תוך שנה אחת מיום שהופקדו, רשאי גובה המכס למכרם.
99. המנהל רשאי לא להרשות מסירת טובין שהופקדו במחסן מכס, עד שלא קיבל הוכחות מניחות את הדעת ששולמו דמי ההובלה וההנחת החלים על אותם טובין.

טובין שאינם שווים במכס החל עליהם

טובין העלולים להתלקח או להתפוצץ

רשמון על טובין מוחסנים

המנהל רשאי לוותר על מכס של טובין מוחסנים שאבדו או שהושמדו

טובין מוחסנים שאבדו או הושמדו בעת מסירה או טעינה

החסנה להלכה

מחסני המכס

מותר להפוך מחסן רשוי למחסן מכס

זמן תשלום האגרה

סמכות למכור

תשלום היטלים

פרק ששי : ייצוא טובין

סימן א' : יצוא אסור וייצוא מוגבל

100. הממשלה רשאית, בצו, לאסור, להגביל או להסדיר, ייצואם של טובין או של סוג טובין מישראל, או משטח או ממקום שבישראל בין כיבשה, בין בים ובין בארץ, ורשאית היא בצו זה לפרט את הטובין או סוג הטובין, בין דרך כלל ובין במיוחד, וכן לאסור, להגביל או להסדיר בו את הייצוא בין לכל מקום ובין לארץ מיוחדת או למקום מיוחד.
101. לא ייצא אדם טובין שייצואם אסור.
102. לא ייצא אדם טובין שייצואם מוגבל או מוסדר אותה שעה על פי פקודה זו או על פי כל חיקוק אחר בר תוקף, אלא לפי ההגבלות וההסדר החלים עליהם.

סמכות לאסור ייצוא

ייצוא מוגבל

סימן ב' : סדרי ייצוא

103. לפני שמעלים טובין אל אניה, קרון רכבת, או כלי הובלה אחר לשם ייצוא יש לרשום לשם ייצוא בדרך שנקבעה לכך.
104. טובין שהיו רשומים לייצוא ולא נשלחו באניה, ברכבת או בכלי הובלה אחר כאמור ברשומן, יודיע בעל הטובין על כך מיד לפקיד המכס ויתקן את הרשומן; ואם היו הטובין חבי מכס יש להחסינם מיד במחסן או לרשום שנית לשם ייצואם לאחר מכן.
105. גובה המכס רשאי לדרוש מבעל הטובין להגיש לו תעודות לטובין שגרשמו לייצוא, ואם היו הטובין חבי מכס, רשאי גובה המכס לדרוש מבעל הטובין ערובה שהטובין יונחתו או יימסרו במקום שגרשמו לו, או שיינתן הסבר עליהם להנחת דעתו של גובה המכס.
106. טובין שהוחסנו במחסן, או שמתכוונים לתבוע עליהם הישבון, או שיש לשטען אותם – אין ליצאם בכלי שיט שקיבולו פחות מששים טונות רשומות.
107. טובין הנחונים לפיקוח רשות המכס והמיועדים לייצוא בדרך הים או להסעה לאורך החוף, וכן טובין שמתכוונים לתבוע עליהם הישבון, לא יוטענו על אניה אלא במישרין מרציף או ממקום מאושר אחר, או לאחר שהובאו במישרין משם אל האניה בסירה רשויה או בארץ רשויה.
108. (א) טובין המיועדים לייצוא בדרך היבשה שלא ברכבת, או לייצוא בדרך האוויר, יש להביאם לבית המכס הסמוך ביותר למקום היצוא.
- (ב) אם בית המכס אינו על הגבול יש להוביל את הטובין, לאחר בדיקה, אל הגבול בנתיב שנקבע לכך, ללא סטיה ממנו, וליצאם משם.
- (ג) טובין נחונים לפיקוח רשות המכס המוצאים ברכבת יש לשלוח אותם בקרון החום כראוי בידי רשות המכס.
- (ד) כלי הובלה המייצא טובין כיבשה או כאויר מותר לדרוש עליו מצהר יציאה.
109. קברניט של אניה לא יפליג עם אנייתו משום נמל בלי שקיבל מגובה המכס תעודת הפקדה.

תעודת ספרה

110. אניה שהפליגה מנמל בישראל וְלֹא עָצְרָה בְּתַחֲנוּת שִׁקְבַע הַמְּנַהֵל לַנְּחִיטת פְּקִידֵי-הַמַּכֵּס אוֹ לַעֲרִיכַת בְּדִיקָה נֹסֶפֶת שֶׁלִּפְנֵי הַפְּלָגָה יִשְׁלַם הַקַּבְרֵנִיט עֶשְׂרִים לִירוֹת; הַפְּלִיגָה הָאֲנִיָּה מִנְּמַל אוֹ מִמָּקוֹם אֲחֵר כִּשְׁפִקִידֵי-הַמַּכֵּס אוֹ עֹבְדֵי מִדִּינָה אֲחֵרִים בְּמִצְאִים בְּתוֹכָהּ וְהַפְּלָגָה הִיְתָה שְׁלֹא בְּהַסְכַּמְתָּם יִשְׁלַם הַקַּבְרֵנִיט מֵאֵה לִירוֹת.
111. לִפְנֵי שְׁתִּינְתָן תְּעוּדַת מִפְּדֵה יִמְסוֹר קַבְרֵנִיט אוֹ בְּעַל הָאֲנִיָּה תִּסְקִיר יִצְיָאָה רֵאוּי כִּפֵּי שְׁנֻבְעָה, יִשִּׁיב עַל שְׁאֵלוֹת בְּדִבְרֵי הָאֲנִיָּה, מִטְעֵנָה, צוּת עֹבְדֵיהָ, נֹסֶעֶיהָ, צִידָתָה וּמִסְעָהּ וַיִּגִּישׁ תְּעוּדוֹת בְּעֵינֵי הָאֲנִיָּה וּמִטְעֵנָה; וְאִם הִיָּה כְּלִי הַשֵּׁיט פָּחוֹת מִשֵּׁל 300 טוֹנוֹת רְשׁוּמִים — יִגִּישׁ לַקְצִין הַמַּכֵּס מִצְהַר־יִצְיָאָה.
112. בְּכַפּוֹף לְהוֹרֹאוֹת סַעִיף 111, חַיִּיב הַקַּבְרֵנִיט, בְּעַל הָאֲנִיָּה אוֹ סוֹכְנָהּ, לְמַסּוֹר לְגֹבֶה הַמַּכֵּס אֶת מִצְהַר־הִיצְיָאָה תוֹךְ 24 שְׁעוֹת לְאַחַר גִּמְרַת הַמִּפְדָּה, אוֹ תוֹךְ מוֹעֵד מְאַחֵר מִזֶּה כִּכְלֵי שִׁירְשָׁה הַמְּנַהֵל.
113. לֹא יִבִּיחַ הַקַּבְרֵנִיט לְהַטְעִין עַל הָאֲנִיָּה טוֹכִין שְׁלֹא פוֹרְטוֹ אוֹ שְׁלֹא אוֹזְכְּרוּ בְּמִצְהַר הִיצְיָאָה, אֲלֵא לְאַחַר שְׁנַתְמַלְאוֹ הַתְּנָאִים שְׁנֻבְעָה בְּסַעִיף 103; אִין הוֹרָאָה זֶה חֵלָה עַל מִטְעֵן לְרֵאוּי שֵׁל נֹסֶעִים.
114. (א) גֹּבֶה הַמַּכֵּס רִשְׁאֵי לְהַתִּיר לְקַבְרֵנִיט אוֹ לְבַעַל הָאֲנִיָּה לְתַקֵּן כָּל טְעוֹת גְּלוּיָהּ בְּגוֹפּוֹ שֶׁל מִצְהַר אוֹ לְמַלֵּא כָּל חֶסֶר, שֶׁהֵם לְדַעַת גֹּבֶה הַמַּכֵּס פְּרִי מְקָרָה אוֹ הִיטָה הוֹעֵת; הַתִּיקוֹן יִהְיֶה בְּהַגְשַׁת מִצְהַר מְתוֹקֵן אוֹ מִצְהַר מִלְּרֵאוּיָם, וְגֹבֶה הַמַּכֵּס רִשְׁאֵי, אִם יִירָאָה לוֹ, לְגַבּוֹת בְּעֵדוֹ אֶת הָאֲגָרָה שְׁנֻבְעָה.
- (ב) פְּרִט לְאִמּוֹר בְּסַעִיף קָטָן (א) אִין לְתַקֵּן מִצְהַר יִצְיָאָה.
115. לֹא תִינְתָן תְּעוּדַת מִפְּדֵה לְאֲנִיָּה אֲלֵא לְאַחַר שְׁנִיתָה הַסֵּבֵר כְּרֵאוּי, לְהַנְחִיחַ דַּעְתוֹ שֶׁל גֹּבֶה הַמַּכֵּס, עַל מִטְעֵנָה וְעַל צִידָתָה שֶׁהוּבְאוּ מִנְּמַלִּים זָרִים, וְלְאַחַר שְׁנַתְמַלְאוֹן כְּרֵאוּי שֶׁאֵר הַדְּרִישׁוֹת הַחֻקוֹת בְּנוֹגַע לְאֲנִיָּה וּלְמִטְעֵנָה הַנִּכְנָס וְהַיּוֹצֵא.
116. אֲנִיָּה כִּשְׁהִיא מְפִלִּיגָה מִנְּמַל, חַיִּיב קַבְרֵנִיטָהּ, אִם נִדְרַשׁ לָכֵן, לְעַצְרָה בְּחַחֲנַת הַמַּעֲלָה שְׁנֻבְעָה לְאוֹתוֹ נְמַל, וְלַהֲקַל בְּכָל אֲמִצְעֵי סִבִּיר אֶת עֲלִייתוֹ שֶׁל פְּקִידֵי-הַמַּכֵּס עַל הָאֲנִיָּה, וְכֵל זְמַן שְׁפִקִידֵי-הַמַּכֵּס נִמְצָא בְּאֲנִיָּה בְּמִילּוֹי תִּפְקִידוֹ לֹא יִפְלִיג הַקַּבְרֵנִיט בְּאֲנִייתוֹ מֵהַנְּמַל בְּלֹא הַסְכַּמְתוֹ.
117. קַבְרֵנִיט שֶׁל אֲנִיָּה לְאַחַר מִפְּדֵה חַיִּיב —
- (1) לְהַגִּישׁ אֶת תְּעוּדַת הַמִּפְדָּה, אִם נִדְרַשׁ לָכֵן עַל יְדֵי פְּקִידֵי-מַכֵּס;
- (2) לִיתֵן הַסֵּבֵר לְהַנְחִיחַ דַּעְתוֹ שֶׁל גֹּבֶה הַמַּכֵּס עַל טוֹכִין שְׁפוֹרְטוֹ אוֹ שְׁאוּזְכְּרוֹ בְּמִצְהַר הִיצְיָאָה וְאִיגָם מִצְוִיִּים בְּאֲנִיָּה.
118. טוֹכִין שֶׁהַטְעִינוֹם לִיצוּא, בְּדֶרֶךְ הַיָּם אוֹ הַיַּבְשָׁה אוֹ הָאוֹיֵר, אִין לְפָרְקֵם אֲלֵא בְּרִשׁוֹת גֹּבֶה הַמַּכֵּס.
119. הִיצוּאֵן חַיִּיב, אִם נִדְרַשׁ לָכֵן עַל יְדֵי הַמְּנַהֵל, לְהַגִּישׁ תְּעוּדָה מֵאֵת פְּקִידֵי-הַמַּכֵּס הָרִאשִׁי בְּנְמַל הַיַּעַד, לְהוֹכַחַת שֶׁהַטוֹכִין שֶׁהָיוּ גִּתּוֹנִים לְפִיקּוֹחַ רִשׁוֹת־הַמַּכֵּס הוֹנְחָתוֹ בְּאוֹתוֹ נְמַל כְּרֵאוּי, בְּהַתָּאֵם לְרִשְׁמוֹן הִיצוּא, וְרִשְׁאֵי גֹבֶה הַמַּכֵּס שְׁלֹא לְהַתִּיר לְאוֹתוֹ יִצְאוֹן לִיצֵא טוֹכִין אֲחֵרִים הַנְּתוֹנִים לְפִיקּוֹחַ רִשׁוֹת־הַמַּכֵּס, אִם לֹא הַמִּצְיָא תוֹךְ מוֹעֵד סִבִּיר אֶת תְּעוּדַת הַנְּחִיטָה שֶׁל טוֹכִין שִׁצָּא קוֹדֵם לָכֵן, אוֹ אִם לֹא נָתַן הַסֵּבֵר עַל הַטוֹכִין לְהַנְחִיחַ דַּעְתוֹ שֶׁל גֹּבֶה הַמַּכֵּס.

קנס בעד הפלגה
שירותית

דרישות שיש
למלאות לפני
קבלת תעודת
המפדה

מסירת טיבת

טעינת טובין
שלא פורטו

תיקון מצוה
יצאה

תנאים לפריה

יש לעצור את
האניה בתחנת
המעלה הנכונה

הקברניט חייב
הסבר על טובין
חסרים

איסור על פריקת
טובין יצוא שלא
ברשות

תעודת הנחת

פרק שביעי : צידת אניה

- 120 צידת אניה, בין שהטעינוה בנמלי חוץ ובין בנמלי ישראל, לא ישתמשו בה אלא הנוסעים והצוות או לשירותי האניה בלבד, אלא אם כן נרשמה לצריכה בארץ או אם נקבעו הוראות אחרות בענין זה.
- השימוש בצידת אניה
121. לא ישתמשו בצידת אניה בניגוד לסעיף 120 ולא יפרקוה ולא ינחיתוה אלא בכרשות גובה המכס.
- השימוש בצידת אניה
122. צידת אניה שהטעינוה ממחסן בלי תשלום מכס, או בהישבון, תישאר חתומה בחותם המכס כל זמן שהאניה היא בנמל או במקום אחר בישראל, או כל זמן שהיא עוכרת מנמל או במקום אחר בישראל למשנהו עד להפלגתה הסופית למסע חוץ.
- הנחת צידת אניה
123. עודפי צידת אניה מותר, ברשות גובה המכס, לרשמש כדרך שרושמים סחורה או להחסינם במחסן על מנת שישתמשו צידת אניה בעתיד.
- עודפי צידת אניה מותר להנחית כרשות

פרק שמיני : תשלומי מכס

124. כל מכס ישולם לפי תעריף שהוא בר-תוקף בשעת התשלום לפקיד-המכס המוסמך לכך, אלא שאם יובאו הטובין בדואר החבילות, ישולם המכס עליהם לפי תעריף שהוא בר-תוקף בשעת שומת המכס על ידי פקיד-המכס המוסמך לכך בפיי-דואר; אין הוראה זו גורעת מהוראות סעיף 140.
- הזמן הקובע לגבי שיעור המכס
125. מקום שהמכס מוטל לפי המשקל או לפי המידה, ייקבעו משקלם או מידתם של הטובין לפי המשקלות והמידות שאושרו על ידי רשות-המכס.
- מסקלות ומידות
126. מקום שהמכס מוטל לפי כמות, משקל, גודל או ערך מסויימים, יהא המכס שיוטל על כמות, משקל, גודל או ערך גדולים יותר או קטנים יותר, מחושב לפי חשבון יחסי.
- המכס - לפי חישוב יחסי
127. טובין הנמכרים או המוכנים למכירה כבעלי שיעור או כמות גדולים משהם למעשה, או שמקובל שהם טובין כאלה, המכס עליהם יוטל לפי הגודל או הכמות הגדולים יותר.
- מתי המכס לפי חכמות הגדולה יותר
128. המכס על טובין שנרשמו לצריכה בארץ ישולם בבית המכס שבנמל ייבואם או בבית המכס שנקבע, והכל לפי הענין.
- מקום התשלום של המכס
129. לענין הסעיפים 130, 133 -
- (1) רואים שני בני אדם כמשותפים בעסקים זה עם זה, אם יש לאחד מהם, במישרין או בעקיפין, טובת הנאה בעסקיו או בנכסיו של חברו, או לשניהם טובת הנאה משותפת בעסקים או בנכסים, או לאדם שלישי טובת הנאה בעסקיהם או בנכסיהם של השניים.
- (2) "ספק חוץ" לענין טובין העומדים להערכה - מי שגידל את הטובין, יצרם, עיבדם, או כיררם מחוץ לישראל או טיפל בהם או הציעם למכירה שם, ולרבות כל המשותף בעסקים עם אדם כאמור.
- (3) "סימן מסחרי" - לרבות כינוי מסחרי וְחָוֵן.
- הערכת טובין לענין המכס לפי הערך
130. לענין חיךוק בר-תוקף שלפיו מוטל על טובין מכס בשים לב לערכם יראו כערכם של הטובין שיובאו את המחיר שאפשר היה להשיגו בעדם במכירה בשוק הפתוח בשעת ייבואם, ועל ערך זה, שיקבענו המנהל, ישולם המכס.

131. לשם חישוב מחיר הטובין כאמור בסעיף 130 יש להגיה הנחות אלה:

- (1) הטובין העומדים להערכה צריכים להימסר לקונה בגמל היבוא או במקום היבוא והמוכר הוא ששילם את דמי ההובלה, הביטוח, העמלה ושאר יציאות, היטלים והוצאות הכרוכים בעשיית חוזה המכר ובמסירת הטובין בגמל או במקום האמורים, להוציא תשלומי מכס ועמלת קניה שלא למעלה מחמישה אחוזים מערכם הכללי של הטובין ושחשלומה לסוכן הוכח להנחת דעתו של המנהל;
- (2) הקונה לא שילם כל חלק של תוספת דמי הובלה שהוטלה על מנת להחזיר כשהקונה יקיים תנאים מסויימים, ואין נפקא מינה אם יש בדעתו לקיים את התנאים ואם לאו;
- (3) המחיר הוא התמורה היחידה בעד מכירת הטובין;
- (4) אין למוכר, ולא לאדם אחר המשותף בעסקים עמו, כל טובת הנאה, בין במישרין ובין בעקיפין, במכירת משנה או בכל עשיה אחרת בטובין לאחר המכירה הנדרגה;
- (5) לא היו ולא יהיו כל יחסי מסחר בין המוכר ובין הקונה, בין לפי חוזה ובין באופן אחר, חוץ מאלה שנוצרו במכירת הטובין.

132. היו הטובין העומדים להערכה מיוצרים לפי אמצאה שיש עליה פטנט או טובין שיש עליהם מדגם רשום, מניחים לשם חישוב מחירם כאמור בסעיף 130, נוסף על ההנחות לפי סעיף 131, שהקונה איבנו בעל הפטנט או המדגם ולא נתן כל סכום כסף אן תמורה אחרת בתור תמלוג או בצורה אחרת בקשר לפטנט או למדגם, ושלאחר שישלם את מחיר הטובין תהיה לו הזכות לעשות בהם כשהוא חפשי מכל הגבלה לגבי הפטנט או המדגם.

• המחיר בטובין
שיש עליהם
פטנטים או
מדגמים

133. היה סימן מסחרי משמש בישראל לגבי טובין מן הסוג או מן הקגדר שהטובין העומדים להערכה נמנים עמו, כשמטרת הסימן היא לציין שהטובין שהוא משמש להם הם של ספק חוץ המספק את הטובין העומדים להערכה, או של אדם שאותו ספק העביר אליו המוניטין של הספק שבקשר אליו משמש אותו סימן מסחרי, מניחים לשם חישוב מחירם כאמור בסעיף 130, נוסף על ההנחות לפי הסעיפים 131-132, כי הטובין העומדים להערכה נמכרים באותו סימן מסחרי, אלא אם כן הוכח, להנחת דעתו של המנהל, שהטובין העומדים להערכה לא נמכרו כך אף פעם על ידי ספק החוץ או על ידי אדם כאמור או מטעמים, וניתנה ערובה, להנחת דעתו של המנהל, שלא ימכרו כך על ידיהם בעתיד.

המחיר בטובין
סכום שיש עליו
סימן מסחרי

134. (א) המנהל רשאי להתקין תקנות להפעלת הסעיפים 129 עד 133, וביחוד כדי לחייב כל אדם הקשור ביבוא טובין לישראל לספק למנהל, בצורה שידרוש, כל ידיעה הנחוצה לדעתו, בשביל הערכה גבוהה של הטובין וכן פנקסי חשבונות וכל תעודה אחרת המתיתסים לקניית הטובין, ייבואם או מכירתם על ידי אותו אדם.
(ב) העובר על תקנה שהותקנה על פי סעיף זה, דינו - קנס מאה לירות על כל עבירה.

סמכות המנהל
להתקין תקנות
לצורך הערכה

135. טובין שסוגו או שאפשר לסווגם לפי שמות, כותרות או הגדרים שונים שיש הבדל ביניהם לענין מכס, הרי אם היה הבדל לענין חבות או פטנט - יהיו חבים במכס, ואם היה הבדל לגבי שיעורי המכס - יוטל עליהם השיעור הגבוה ביותר,

המכס - לפי
השיעור הנכון
יותר

136. טובין שהם חבי מכס לפי הערך והם מורכבים משני חלקים נפרדים או יותר, כל חלק מהם, אף שיופא בנפרד, יוטל עליו מכס לפי השיעור החל על הטובין השלמים.

שיעור המכס על
חלק מן השלם

137. טובין המורכבים משני חמרים או יותר שהם חבים במכס, כולם או מקצתם, ואין הטובין מפורשים בשום מקום אחר שבתעריף, יהיו חייבים במכס בשיעור הגבוה ביותר שאפשר להטילו.

טובין המורכבים
משני חמרים או
יותר

138. טובין שהם חבי מכס לפי המידה יש לסוחרם, לערמם, למיינם, לשימם במסגרת אן להניחם ככל דרך אחרת, לפי דרישת גובה המכס ועל חשבון בעל הטובין, כדי לאפשר מדידתם ומיפוטם; היו הטובין נמדדים בצובר, תיקבע המידה לפי מלאו היקפם של הקטר או של הערימה.

139. טובין שהם חבי מכס לפי הערך ונמכרו באחת ממכירות רשות המכס, מותר לראות את המחיר שנתברר במכירה זו כערכם של הטובין.

140. טובין חבי מכס שנכללו בתסקיר של כלי הובלה ולא הוצגו לפני פקיד המכס, ישלם בעל כלי ההובלה, קברניטו, מפקדו או סוכנו, את המכס עם דרישתו של גובה המכס ולפי שומתו וכשיעור שהיה ברתוקף בשעת מסירת התסקיר על הטובין, אלא אם כן ניתן הסבר עליהם להגנת דעתו של גובה המכס.

141. (א) טובין שיובאו לארץ כשהם פטורים ממכס מחמת היותם רכוש של צבא הגנה לישראל או של פקיד קונסולרי, סוכן מסחרי, חברה, פירמה או כל מוסד או אדם אחר שהיו אותה שעה, לפי כל חיקוק ברתוקף בעניני מכס, בעלי זכות יתר ליבא טובין אלה בלי מכס, והוצאו הטובין לרשותם של חברה, פירמה, מוסד או אדם אחר שאינם זכאים ליבא אותם טובין בלי מכס, ינהגו בהם לפי כללים אלה:

(1) היה המכס לפי ועריפו בשעת הוצאה מכס לפי הערך, יהיו הטובין חביים במכס לפי הערך על ערכם בשעת הוצאה ומכס זה יוטל עליהם;

(2) היה המכס לפי תעריפו בשעת הוצאה מכס לפי שיעור קצוב, והוכח להגנת דעתו של המנהל, כי מצב הטובין הורע מיום שיובאו, יהיו חביים בסכום שהוא ביחס לערכם בשעת הוצאה כיחס שבין הסכום שיש להטיל לפי אותו שיעור קצוב לבין ערכם בשעת ייבואם ומכס זה יוטל עליהם; לא הוכח כאמור, יהיו חביים במכס לפי השיעור הקצוב שנקבע להם ומכס זה יוטל עליהם.

(ב) כל המוציא טובין כאמור בסעיף קטן (א), ימסור למנהל פרטים על כך וישלם את המכס העשוי לחול עליהם לפני הוצאתם.

(ג) שר האוצר רשאי לפטור מהמכס החל לפי סעיף זה, מכולו או ממקצתו, ובתנאים שקבע, מכונית נוסעים שנציג דיפלומטי או נציגות דיפלומטית של מדינה אחרת העבירה אותה לזולתם, במידה שאותה מדינה גומלת פטור כזה למדינת ישראל.

142. דוגמאות קטנות מתוך צובר של טובין הנתון לפיקחה של רשות המכס מותר, לפי תנאים שנקבעו, למסור בלי תשלום מכס.

143. אם לאחר שהוסכם על מכירתם או על מסירתם של טובין כשהמכס עליהם משקלם, ולפני שגרשמו הטובין לצריכה בארץ, חל במכס הנגבה שינוי הנוגע לאותם טובין, יא ההסכם נתון לתנאים שלהלן, אם אין בו הוראה אחרת מפורשת בכתב:

(1) היה השינוי הטלת מכס חדש או הגדלת המכס הקיים, יכול המוכר, לאחר ששילם את המכס החדש או המוגדל, להוסיף את הפרש על המחיר המוסכם;

(2) היה השינוי ביטול המכס או הקטנתו, יכול הקונה לנכות מן המחיר המוסכם את הפרש שבא מחמת השינוי.

144. מקום שהיה דרוש, לענין דיני המכס, לקבוע בדיוק אימתי חלה שעת ייבואם של טובין, יראו כשעת הייבוא את זמן כניסתה של האניה המביאה את הטובין לתחומי אותו נמל שבו יש למסור, לפי הסדר הראוי, תסקיר על האניה ולפרוק את הטובין; ואם יובאו הטובין שלא בדרך הים, יראו כשעת הייבוא את הזמן שבו חצו הטובין את הגבול.

145. למדינה יהיה עכבון ראשון ועדיף על טובין הנתונים לפיקוח רשות המכס. יהא נשגרה אשר יהא, להבטחת תשלום המכס והתשלומים החלים עליהם, יהא החייב בתשלומם אשר יהא, והקנסות שתשלומם על השגרה או על הנשגרה.

מסירת השכון
סכך עם הרשמן

146. (א) עם הרשמן על הטובין יש להגיש את כל חשבונות המכר, שטרי הביטוח, שטרי המטען, שטרי החבילות, המלחמים והתעודות האחרות הנוגעים למשלוח הטובין והמראים את ערכם במקום קנייתם, ואת דמי ההובלה, הביטוח ושאר התשלומים שעליהם.

(ב) בטובין שיבואם או ייצואם טעון היתר או רשיון יש להגיש עם הרשמן גם את ההיתר או הרשיון.

(ג) רשאי המנהל לדרוש שעם השכון המכר המקורי יוגש לו העתק חתום בידי הנשגרה או בידי בעל הטובין או בחותמתם; במקרה זה תעכב רשות המכס בידיה את חשכון המכר המקורי, ותחזיר את ההעתק לבעליו לאחר שנפרדו הטובין.

פרטים שהם
חובה בהשכונת
מכר

147. חשבונות המכר ותעודות הלוואי שלהם בנוגע לטובין שיוצאו יפללו את הפרטים שנקבעו. והמנהל רשאי לסרב לקבל חשכון או תעודה שאין בהם פרטים אלה.

חשוב יציאות
שאינן נקובות
במטבע ישראלי

148. מקום שהיציאות שבחשכון המכר אינן נקובות במטבע ישראלי, רשאי המנהל, לקבוע את השער שלפיו יחושבו אותן יציאות במטבע ישראלי לצורך דיני המכס.

מנהל רשאי
ליטול טובין
בתשלום ערכם
המוצהר או ליתול
מכס בעין

149. (א) מקום שהמכס הוא לפי הערך ויש למנהל יסוד להניח שהערך המוצהר על ידי היבואן או על ידי סוכנו הוא גמון מדי, רשאי המנהל ליטול את המכס בעין, או ליטול, במסירת מודעה תחילה ליבואן או לסוכנו, את הטובין בתשלום ערכם כאמור ותוספת של חמישה אחוזים.

(ב) תשלום הערך המוצהר, כאמור, (החזרת המכס ששולם על הטובין, ייעשו תוך שלושים יום לאחר הצהרתו של היבואן או של סוכנו.

תחזרת מכס
ששולם

150. (א) המנהל רשאי, בדרך שנקבעה, להחזיר מכס או ליתן הנחה ממכס או לוותר עליו, הכל לפי הענין, במקרים אלה:

(1) טובין החבים במכס לפי הערך גיוקו או נשלחה בהם יד לפני כניסתם לישראל;

(2) טובין החבים במכס לפי הערך אכדו וגובה המכס משוכנע שהאבידה אירעה מחוץ לישראל;

(3) טובין החבים במכס קצוב נעזבו, כולם או מקצתם, לרשות המכס למכירה או להשמדה, מהמת שניזוקו;

(4) טובין החבים במכס קצוב אכדו וגובה המכס משוכנע שהאבידה אירעה מחוץ לישראל;

(5) טובין החבים במכס לפי הערך גיוקו או הושמדו כשהם בפיקוחה של רשות המכס;

(6) טובין החבים במכס קצוב הושמדו כשהם בפיקוחה של רשות המכס או שניזוקו כשהם בפיקוחה ונעזבו למכירה או להשמדה.

(ב) אין להחזיר מכס ואין ליתן הנחה ממנו או לוותר עליו לפי סעיף זה, אלא אם הוגשה תביעה לכך לפי שטולקו הטובין מפיקוחה של רשות המכס.

151. מקום שהמכס נגבה בחקור או שהוחזר בטעות, האדם שהיה עליו לשלם את הסכום החקור או שהוחזר לו בטעות ישלם, לפי דרישת גובה המכס, את הסכום שלא נגבה, או יחזיר את מה שהוחזר לו בטעות; ורשאי גובה המכס שלא להתיר את הרשמון על טובין של אותו אדם עד שימלא דרישתו כאמור.

152. הוקטן סכום המכס המשתלם על חפץ מסויים, מחמת שרשות המכס שינתה מדרכה בסיווגו או במיונו של אותו חפץ, אין השינוי מזכה אדם לקבל בחזרה משהו ממכס ששולם לפני שהשינוי נכנס לתקפו.

153. טובין, בין שנעשו או יוצרו בישראל ובין שלא בישראל, והם לפי סוגם או הגדרם מעין הטובין שמכס חל עליהם, והטובין יוצאו מישראל וחזרו ויובאו אליה יגרשמו לשימוש כה, והוכח להנחת דעתו של המנהל שהמכס או הבלו שניתן להטיל על אותם טובין לפני ייצואם שולם כהלכה, בין לפני הייצוא ובין לאחריו, ולא ניתן הישבון עליו בשעת הייצוא או שהישבון שניתן, עליו הוחזר למנהל, ינהגו בהם כך:

(1) אם הוכח עוד, כאמור, שלא חל בחוץ לארץ שום תהליך בטובין אלה, יהיו פטורים ממכס או מבלו בשעת רישומם לשימוש בישראל לאחר שהוחזרו אליה; אלא שאם בשעה שנרשמו כאמור היה שיעור הבלו או המכס, הכל לפי הענין, הניתן להטיל על טובין באותו סוג או הגדר גדול מן השיעור ששולם עליהם אם בתור בלו ואם בתור מכס בשעת ייבואם ורישומם לראשונה, הכל לפי הענין, יהיו מחוייבים בשיעור שהוא כהפרש שבין השיעור שלפיו חושב המכס או הבלו ששולם עליהם קודם לכן ובין השיעור המחייב בשעת הרישום לשימוש בישראל אחרי שהוחזרו אליה;

(2) אם הטובין בשעה שנרשמו לשימוש בישראל לאחר שהוחזרו אליה היו לפי סוגם או הגדרם טובין החבים במכס לפי הערך, ואם הוכח עוד, כאמור, כי בחוץ לארץ חל בטובין אלה תהליך של תיקון, חידוש או שיפור, אלא שלא חל כל שינוי בצורתם או בתכונתם, יהיו הטובין חבים במכס כאילו כל ערכם הוא כשיעור השבח שלהם בגלל התהליך האמור, ואם הוסכם לשלם סכום מסויים בעד ביצוע אותו תהליך, יהיה סכום זה ראייה לכאורה על שיעור השבח, אך זה לא יגרע מסמכותו של המנהל לפי דיני המכס בקביעת ערך הטובין לשם שומת המכס לפי הערך החל עליהם; ואולם אם בשעה שנרשמו כאמור היה שיעור הבלו או המכס, הכל לפי הענין, שניתן להטיל על טובין מאותו סוג או הגדר, גדול מן השיעור ששולם עליהם אם בתור בלו ואם בתור מכס, בשעת ייבואם ורישומם לראשונה, הכל לפי הענין, יהיו מחוייבים, בנוסף על המכס לפי ערך שיש לשלם לפי שיעור השבח כאמור בסעיף קטן זה, גם בכלו או במכס שיחושבו לפי סעיף קטן (א), כאילו לא חל בהם בהיותם בחוץ לארץ שום תהליך של תיקון, שינוי או שיפור.

154. (א) התגלע סכום בנוגע לסכום המכס או לשיעור המכס המשתלם על טובין מסוים יימים, או בנוגע לחבות הטובין במכס לפי דיני המכס, רשאי בעל הטובין לשלם אגב מחאה את הסכום הנדרש על ידי גובה המכס, וסכום ששולם בדרך זו ייחשב לגבי בעל הטובין כשיעור המכס הנכון המשתלם על הטובין, כל עוד לא ניתנה החלטה אחרת בתובענת שהוגשה לפי סעיף זה.

(ב) בעל הטובין רשאי, תוך שלושה חדשים מיום התשלום, להגיש תובענה נגד הממשלה להחזרת הסכום ששילם כאמור, כולו או מקצתו.

(ג) אין להגיש תובענה להחזרת כל סכום לפי סעיף זה, אלא אם לפני התשלום נכתבו ברשומון הטובין המלים "שולם אגב מחאה" ונחתמו בידי בעל הטובין או בידי סוכנו.

החזרת סכס
שולם בירת

155. כל סכום מכס ששולם בִּתְרָה, ואין הוראות הסעיפים 150 ו-154 חלות לגביו, יחזירנו המנהל תוך שנתיים לאחר ששולם, אם הוכח להנחת דעתו שאמנם שולם יתר על המגיע.

פרק תשיעי: הישבון וכניסה זמנית

156. טובין שיובאו – חוץ מכהילים, מיין ומכירה וחוץ מטובין שיובאו בצובר – והם מיוצאים תוך ששה חדשים מיום היבוא כמוכח לפי רשומותיה של רשות-המכס, באריזתם המקורית או באריזה חדשה שנעשתה במעמדו של פקיד-מכס, יש להשיב, לפי הכללים שנקבעו, את סכום המכס ששולם עליהם, בניכוי עשרה אחוזים ממנו, ובלבד שהטובין לא היו בשימוש בישראל וזהותם נקבעה, להנחת דעתו של גובה המכס אשר נגמל או במקום האחר שמהם מיוצאים אותם טובין, על ידי השוואה עם הפרטים שנרשמו במקום היבוא; במקרים מיוחדים או בסוג מיוחד של מקרים רשאי המנהל, באישור הממשלה, להתיר הישבון של כל סכום המכס ששולם על טובין שיובאו ויוצאו כאמור.

הישבון בייצוא
טובי יבוא שלא
חל בהם תהליך
תשלול את זהותם

157. (א) תייר שיבא מכונית נוסעים או אופנוע ויצאם תוך שנה מיום היבוא, יותר לו הישבון של 90% מסכום המכס ששולם עליהם; יצאם לאחר תום שנה אך לא יאחר משנתיים, יותר לו הישבון של 80% מסכום המכס ששולם עליהם.

הישבון סיווד על
רכב שיובא על
ידי תייר

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) לא יותר הישבון לפי סעיף זה, אלא אם מסר התייר כשעת היבוא הצהרה בטופס שנקבע לצורך זה.

(ג) "תייר" לענין סעיף זה – אדם שנכנס לישראל על פי אשרה ורשיון לישיבת מעבר, לישיבת ביקור או לישיבת ארעי כמשמעותם בחוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952.

תביעות הישבון
הצורת התובע
היישבון.

158. תביעת הישבון לפי הסעיפים 156 ו-157 יש להגיש לגובה המכס בטופס שנקבע.

159. (א) התובע הישבון על טובין לפי סעיפים 156 ו-157 יצהיר בגופה של התביעה, שהטובין יוצאו ושהוא היה בשעת ייצואם זכאי להישבון.

(ב) שמו של התובע יצויין בתביעה וחתימתו בגוף התביעה על קבלת הסכום תהא ראייה מספקת על תשלום ההישבון; אלא שאם הועברה בינתיים התביעה לאחור לא תהא חתימת התובע ראייה כאמור, אלא אם יש כנגדה חתימתו של המחזיק בתביעה.

160. (א) טובין מכל סוג או הנדר שיוצרו בישראל והם מיוצאים לחוץ לארץ, רשאית הממשלה, בצו, ליתן על כל החמרים ששימשו בייצורם, או על מקצתם, הישבון מן המכס המוטל עליהם לפי פקודת תעריף המכס והפטור, 1937², והיא רשאית לפרט את התנאים שלפיהם יש ליתן את ההישבון; אך לא יינתן הישבון לפי סעיף זה אלא על אותה כמות חמרים שהוכח לגביה, להנחת דעתו של המנהל, כי המכס החל עליה לפי הפקודה האמורה אמנם שולם.

הישבון בייצוא
טובי יבוא שחל
בהם תהליך
תשלול את זהותם

(ב) המנהל רשאי להתקין תקנות שהן דרושות לדעתו לכיצוע הישבון לפי סעיף זה ולהבטחת הכנסות האוצר, וביחוד תקנות הכאות לדרוש מכל אדם שהיתה לו בכל שלב שהוא נגיעה בטובין שתופעים עליהם הישבון, כי ימסור לו כל ידיעה הדרושה למנהל כדי לקבוע אם אמנם שולם מכס על החמרים שעליהם הוגשה התביעה או לא, וכי יגיש לו פנקסי חשבוניות או כל תעודה אחרת בנוגע לאותם חמרים.

(ג) העובר על תקנה שהותקנה לפי סעיף זה, דינו – קנס חמישים לירות על כל עבירה.

¹ ס"ח 111, תשי"ב, עמ' 354.
² ע"ר 1937, תוס' 1 סס' 714, עמ' 183.

הגבלת לתשלום
תביעת הישבון

161. (א) שום תביעת הישבון לא תשולם אלא בהסכמת המנהל, זולת אם הוגשה לתשלום שלושה חדשים מיום שהטעינו את הטובין לשם יצוא.

(ב) המנהל רשאי לאסור על תשלומי של הישבון, כולו או מקצתו, אולם לא עד כדי לשלול מאדם את הסעד שהוא זכאי לו לגבי ההישבון.

הכנסת טובין
בלא תשלום מכס

162. (א) הממשלה רשאית, בצו, להרשות לטובין מסויימים כניסה זמנית בלא תשלום מכס, אם הטובין מיובאים רק כדי ליצור מהם בישראל מוצרים או מצרכים שיש ליצאם, או בעיקר למטרה זו.

(ב) התנאים לייבוא כאמור יהיו כפי שנקבעו.

(ג) המנהל רשאי, בצו, להרשות לטובין מסויימים כניסה זמנית בלא תשלום מכס בתנאים שיראה לנכון, אם הטובין מיובאים כשביל לעבדם, לחדשם או לתקנם בישראל, וליצאם לאחר השלמת העיבוד, החידוש או התיקון.

פרק עשירי : סחר החוף

אניות חוף

163. אניה שהיא סוחרת או משייטת או הולכת מנמל או ממקום שבישראל אל נמל או אל מקום שבישראל, ואינה סוחרת או משייטת או הולכת אל נמל או אל מקום שמחוץ לישראל, יש לראותה כעוסקת בשיוט חופי וכאניית חוף לענין פקודה זו.

אניית חוף לא
תופען בים ולא
תספה סקו מספח

164. קברניטה של אניית חוף לא יניח להכניס טובין מאניה אחרת לאנייתו על פני הים או להוציא שם טובין מאנייתו לאניה אחרת, אלא ברשות גובה המכס; וכן לא יניח לאנייתו לסטות ממסעה, אלא אם היה אנוס לעשות זאת בכוח נסיבות שאין למנוע אותן או נסיבות שניתן עליהן בהודמנות ראשונה הסבר להנחת דעתו של גובה המכס.

בעל אניה רשאי
למסור תסקיר

165. בעל אניה המועסקת בסחר החוף רשאי ברשות גובה המכס למסור תסקיר במקומו של הקברניט על בוא האניה ועל צאתה, ובעל אניה כזאת המוסר תסקיר יהא כסוף לכל הוראה וצפוי לכל עונש הקבועים בפקודה זו לגבי קברניט האניה.

פרטים על המטען

166. קברניט של אניית חוף-או בעל האניה ימסור לגובה המכס פרטים על כל מטען הנמצא בה.

סחר סחר תחוף

167. (א) הממשלה רשאית, בצו, לאסור, להגביל או להסדיר הובלה חופית של טובין או של סוג טובין מסויים, ובכפוף להוראות שבצו כזה, ובאין מניעה מצד ההקשר, יהא כל מקום שהפקודה מדברת ביבוא או ביצוא אסורים, מוגבלים או מוסדרים, כולל את הטובין שהובלתם החופית אסורה, מוגבלת או מוסדרת באותו צו.

(ב) סחר החוף בכללו יוסדר, בכל הנוגע לרשות-המכס, בדרך שנקבעה ולפיה יש לנהל פנקסים, להראות תעודות ולהגיש רשמונות.

פרק אחד עשר : סוכנים

סוכנים מורשים

168. (א) כל בעל טובין רשאי לקיים הוראות פקודה זו על ידי סוכן מורשה כדין.
(ב) סוכן מורשה כאמור, יכול שיהיה אדם המועסק על ידי בעל הטובין בלבד או עמיל מכס בעל רשיון כשר לפי פקודת עמילי המכס¹; ואולם מטען-לואי של גוסעים רשאי לפדות כל מי שהופקד עליהם.

יש להראות
רשאת

169. כל פקיד-מכס רשאי לדרוש מסוכן שיראה הרשאה-בכתב מן האדם שמטעמו הוא פועל, לפי דבריו, ואם לא הראה הרשאה כזו, רשאי פקיד-המכס שלא להכיר בסוכנותו.

1 חוקי אי.י. סרק ס"ה; ע"ר 1937, ס"ס 660 וס"ס 746.

אתריותם של סוכנים מורשה

170. כל הפועל בסוכנו של בעל טובין לכל ענין שבדיני המכס יש לראותו כבעל הטובין גופו, ולפיכך ישא באחריות אישית לתשלום המכס המוטל על הטובין ויהא חייב לבצע לגבי טובין אלה את כל הפעולות שהן לפי דיני המכס מחובתו של בעל הטובין; אולם אין סעיף זה בא לפטור משום חובה את המרשה.

אתריותם של מרשים

171. (א) אדם המייפה כוחו של סוכן לפעול בשמו בענין טובין לכל ענין שבדיני המכס, יהיה אחראי על פעולותיו ועל הצהרותיו של סוכנו דאפשר לתבוע אותו לדין על כל עבירה שעבר סוכנו בענין טובין אלה, כאילו הוא עצמו עבר אותה עבירה; אולם אין להענישו עונש מאסר אלא אם הסכים למעשה לביצוע העבירה.
(ב) שום דבר האמור בסעיף זה לא ישלול את האפשרות לתבוע את הסוכן לדין.

פרק שנים עשר : סמכויותיהם של פקידים

סמכותם של פקידים מכס לגבי אניה שלא נעצרה לפי חרישה

172. מפקד של כלי שיט שבשירות המדינה או שבשירות רשות-המכס לאחר שהעלה והגין את הדגל הנכון או דגל רשות-המכס, וכן הקצין הממונה על כלי שיט כאמור, רשאי לרדוף אחר אניה בתוך מימי חופין של ישראל, שלא בעצרה לאחר שנדרשה לדין, באיתות או בדרך אחרת, לעשות זאת, והוא רשאי, לאחר יריה לאות אזהרה, לידות אל האניה או לחובה כדי להכריחה להיעצר.

פקידים מכס רשאים לעלות לאניה המשוטת ליר החוף

173. (א) קצין כמוגדר בסעיף 172 רשאי לדרוש מאת קברניט של אניה בתוך מימי חופין של ישראל להפליג משם; ובין שדרש להפליג, ולא הפליגה מיד ובין שלא דרש רשאי הוא לעלות אליה ולחפש בה, או להביאה אל גמל ולחפש בה שם.
(ב) גובה המכס רשאי לחקור את כל הנמצאים באניה כאמור ועליהם להשיב על שאלות בדבר האניה, מטענה, צוות עובדיה, הצידה שבה וקו מסעה ולהראות תעודות בנוגע לאניה ולמטענה.

סמכות לבדוק טובין

174. פקיד-מכס רשאי, על אחריותו של בעל הטובין, לפתוח אריזות או לדרוש מבכל הטובין שהוא יפתח אותן; ורשאי הוא לבדוק, לשקול, לסמן ולחתום טובין הנתונים לפיקוח המכס, והוצאות הבדיקה, לרבות ההוצאות לסילוק הטובין אל מקום הבדיקה, יחולו על בעל הטובין.

הסמכות לעלות אל אניה ולחפש בה

175. פקיד-מכס רשאי —

- (1) לעלות אל אניה או לחפש בה;
- (2) להבטיח טובין שבאניה.

עליה אל אניה

176. הסמכות הנתונה לפקיד-מכס לעלות אל האניה כוללת את השהיה בה; ורשאי גובה המכס להציב בה פקיד-מכס והקברניט יהיה חייב ליתן לאותו פקיד-מכס היגם מקום לינה מתאים ומזון מתאים ומספיק.

חיפוש

177. הסמכות של פקיד-מכס לחפש נתונה לו לגבי כל חלק של אניה, כלי הובלה או כלי רכב של מסילת ברזל וכוללת את הסמכות לפתוח כל אריזה, מקרה או מקום ולבדוק כל טובין.

חסימת טובין

178. סמכותו של פקיד-המכס להבטיח טובין כוללת גם הגפתם של פרות ופתחים אחרים המוליכים לבטן האניה, נעילתם של טובין, חימוםם, סימונם וכל דרכי הבטחה אחרים וכן סילוקם למחסן המכס.

179. כל הַגֵּף, מנעול, סימן או חותמת שנתן פקיד-מכס על טובין או על דלת, פְּנֵה, פתח או מקום אחר שבתוך אניה או כלי הובלה או כלי רכב של מסילת ברזל, אין לפתחם, לשנוחם, לשברם או למחקם אלא על פי רְשׁוּת, כל זמן שהטובין שהובטחו או שמתכוונים להבטיחם באחת הדרכים האמורות נתונים לפיקוח רשות-המכס.

אסור לשבור
חותמות וכיוצא
בתן כשהטובין
נתונים לפיקוח
רשות-המכס

180. כל הַגֵּף, מנעול, סימן או חותמת שנתן פקיד-מכס על טובין או על דלת, פְּנֵה, פתח או מקום, מתוך כוונה להבטיח צידה של אניה שהגיעה לנמל בישראל מנמל חוץ ופניה מועדות לנמל אחר בישראל – אין לפתחם, לשנוחם, לשברם או למחקם אלא על פי רְשׁוּת; נכנסה אניה לנמל כשנעשה בה אחת מאלה בניגוד להוראות סעיף זה היא הקברניט אשם בעבירה על פקודה זו.

אסור לשבור
חותמות וכיוצא
בתן באניה
שכנמל בישראל
הסיוערת לנמל
אחר בת

181. פקיד-מכס וכל אדם העוזר על ידו כשהוא ממלא תפקידו רשאים לסייר ולעבור באופן חפשי בכל חלק משפת ים או על פני מסילת ברזל או על פני חופם של נמל, מפרץ, ימה או נהר, או לאורך כביש או מסלול רכבת או על פני קרקעות.

פקיד-מכס רשאי
לסייר

182. פקיד-המכס הממונה אותה שעה על כלי שיט המועסק בשירות רשות-המכס רשאי לגרור כלי שיט זה על פני כל חלק משפת ים או על פני חופם של נמל, מפרץ, ימה או נהר, ולקשור אותו שם לכל זמן שייראה לו דרוש.

כלי שיט
שבשירות סוחר
לקשור בכל מקום

183. אדם הנמצא כאניה או בכלי הובלה אחר, או שיתכן כי נָתַח או יצא מהם, רשאי פקיד-מכס לשאול אותו, אם יש לו על גופו או בחזקתו או במטענו טובין חבי מכס או טובין שייצואם או ייבואם נאסר, והגבל או הוסדר בדרך אחרת.

הרשות לחקור
נוסע

184. היתה לפקיד-מכס או לשוטר סיבה סבירה להשוד באדם שהוא נושא שלא כדין או מחביא עמו טובין הנתונים לפיקוח רשות-המכס, או טובין שייבואם או ייצואם נאסר, והגבל או הוסדר בדרך אחרת, רשאים הם לעצור את החשוד ולחפש אצלו; אולם חיפוש אצל אשה לא ייעשה אלא בידי אשה שגובה המכס מינה אותה לכך.

עצירת חשודים
וחיפוש אצלם

185. פקיד-מכס או שוטר רשאים, על יסוד חשד סביר, לעצור כלי הובלה ולחפש בו, כדי להיווכח אם מצויים בו שלא כדין טובין חבי מכס או טובין שייבואם נאסר, והגבל או הוסדר בדרך אחרת, ועל הנהג לעצור את כלי ההובלה ולאפשר חיפוש כזה כל אימת שפקיד-מכס או שוטר ידרוש זאת ממנו.

הרשות לחפש
בכלי הובלה

186. לשם מניעת עבירות על דיני המכס או לשם גילויין, רשאי פקיד-מכס להשתמש בסמ-כיותיו של שוטר, כולן או מקצתן, בין בדרך כלל ובין במקרה מסויים או בסוג מסויים של מקרים.

שימוש פקיד-
מכס בסמכות
שוטר

187. (א) פקיד-מכס או שוטר רשאי בכל עת, ללא צו, להיכנס לחצרים ולכל מקום אחר ולחפש בהם, אם יש לו יסוד לחשוב שיימצאו בהם טובין מוכרחים או אסורים והוא רשאי לתפוס טובין אלה ולהרחיקם משם; אולם הרשות להיכנס ולחפש אין כוחה יפה לגבי בית מגורים, אלא אם נתקבל תחילה צו על כך מאת שופט שלום.

פקיד רשאי
לחפש בחצרים
אחרי טובין
סוכרחים

(ב) במקרה של התנגדות היא פקיד-המכס או השוטר רשאי לפרוץ כל דלת ולסלק בכוח כל מכשול או מפגע העומדים על דרכו בכניסתו, בחיפוש או בתפיסתו.

הרשות לתפוס
אניה או טובין
שחולטו

188. (א) פקיד-מכס, שוטר או קצין בצבא-הגנה לישראל רשאי לתפוס בין בים ובין ביבשה כל אניה, כל כלי הובלה וכל טובין שהם מחולטים או שיש לו יסוד סביר לחשוב שהם מחולטים.

(ב) טובין שנחפסו יוכלו למחסן המכס הקרוב ביותר או למקום מבטחים אחר, כפי שיורה גובה המכס.

189. כל התופס כדין לפי דיגי המכס רשאי לדרוש מכל אדם הנמצא במקום לעזור לו בכך, והאדם חייב להגיש את העזרה שנדרשה.

הרשות לדרוש עזרה

190. אניה, כלי הובלה או טובין שנתפסו בתור מחולטים ולא היו הקברניט או הבעל נוכחים בשעת התפיסה, חייב התופס למסור לקברניט או לבעל או לסוכן של התפוס, הודעה בכתב על התפיסה ועל סיבתה, בין במסירה אישית ובין במכתב אליו שגשגלת בדואר, או שנמסר, למקום מגוריו או עסקו הידועים לאחרונה; וכל אניה, כלי הובלה או טובין שנתפסו יראו כמותרים, והמנהל יהיה רשאי למכרם, אם האדם שמידו נתפסו או בעל התפוס לא מסר לגובה המכס במקום הקרוב ביותר, תוך חודש מיום התפיסה, הודעה בכתב שהוא תובע את התפוס; אולם אם היו הטובין שנתפסו דבר האבד או בעל חיים חי, רשאי גובה המכס למכרם מיד.

יש למסור הודעה על תפיסה

191. המנהל יכול להרשות שכל אניה, כלי הובלה או טובין שנתפסו יימסרו לידי התובע, לאחר שנתן ערובה על תשלום שוויים אם יוחרמו.

מותר להחזיר תפוס אם ניתנה ערובה

192. (א) אניה, כלי הובלה או טובין שנתפסו על ידי פקיד-מכס ומסר בעל התפוס לגובה המכס חביעה עליהם, רשאי גובה המכס לקוסיף ולהחזיק בתפוס ולעשות אחד משני אלה — (1) לא לגקוט הליכים להחרמת התפוס אלא לדרוש מהתובע, בהודעה חתומה בידו, שייגיש נגדו תובענה להחזרת התפוס, ואם לא עשה זאת התובע תוך ארבעים ימים מיום מתן ההודעה, יראו את התפוס כמוחרם ללא צורך בהליכים נוספים; (2) להביא בעצמו לידי הגשת תובענה להחרמת התפוס.

הגדול לאחר תפיסת הטובין

(ב) אם תוך שלושה חודשים לאחר קבלת התביעה על התפוס לא דרש גובה המכס מהתובע להגיש תובענה כאמור בסעיף קטן (א) (1), אף לא הביא בעצמו לידי הגשת תובענה כאמור בסעיף קטן (א) (2), יימסר התפוס לידי התובע.

193. אניה, כלי הובלה או טובין שחולטו, תשמידם רשות-המכס או תעשה בהם כדרך שיורה המנהל.

תעשה באניות ובטובין שחולטו

194. נתפסו טובין על ידי אדם שאיננו פקיד-מכס, יש להעבירם מיד לבית המכס הקרוב ביותר ולמסרם שם לידי פקיד-מכס.

מסירת טובין שנתפסו

195. פקיד-מכס או שוטר רשאים, ללא צו, לאסור כל אדם שיש להם יסוד סביר להאמין שהוא אשם בהברחה או בהובלה שלא כדין או בהחזקה של טובין מוברהים או בנסיון לעשות אחת העבירות האלה או בהיותו מעורב בעשייתה.

מאסר חשודים בהברחה

196. הודיעו לגובה המכס שטובין הוברחו, או שהוצהר על ערכם בקור, או שנרשמו שלא כדין, או שעסקו בהם שלא כדין, או שיש כוונה לעשות בהם אחת מאלה, וכן אם נתפסו טובין או נעצרו — חייב בעל הטובין, מיד לאחר שנדרש לכך על ידי גובה המכס או פקיד-מכס אחר, להגיש ולמסור לו כל הפנקסים והתעודות המתמייחסים לאותם טובין, או לטובין אחרים שיבא או יצא תוך חמש השנים שקדמו בסמוך ליום הדרישה כאמור, וכן להגיש לגובה המכס או לפקיד-מכס אחר לבדיקה, כל הפנקסים והתעודות שיש בהם רישום או תזכורת הנוגעים באיזה אופן שהוא לטובין אלה, וליתן להם או למורשיהם לענין זה לעשות העתקים או נקחים מאותם פנקסים או תעודות.

הגשת פנקסים וכו' במקרה של תפיסה

197. גובה המכס רשאי לכלוא או לעכב בידו כל מסמך שהוגש לו בענין רשומן או שיש להגישו לפי פקודה זו, אלא שכל מי שיש לו זכות למסמך זה אלמלא הכליאה או העיכוב, זכאי לקבל העתק ממנו מאושר על ידי גובה המכס כהעתק נכון, והעתק כזה יתקבל לראיה בכל בתי המשפט ותקפו כתקפו של המקור.

גובה המכס רשאי לעכב מסמכים

גובה המכס רשאי
לדרוש הוכחות
גוססות או רשומן
נכון

198. רשאי גובה המכס לדרוש מבעל טובין שיוכיח בהצהרה או בהגשת תעודות שהוא בעל הטובין, כטענתו, ושתיאורם או רישומם לשם תשלום מכס או למטרות שבגללן נתבע פטור ממכס הם כהלכה, ורשאי גובה המכס לסרב למסור את הטובין או להתיר כל רשומן עליהם עד שתוכא לפניו הוכחה כאמור.

דוגמאות

199. רשאי פקיד-מכס ליטול דוגמאות מן הטובין שבפיקוח רשות-המכס לכל מטרה שיש בה צורך לדעת גובה המכס, ורשאי הוא להסתייע בהן, או לעשות בהן באופן שנקבע, ואין לשלם בעד דוגמאות אלה.

הסגלה רשאי
ליתן רשיונות
לסחור עם אניות

200. רשאי המנהל ליתן, בתנאים שנקבעו:

- (1) רשיון לאנשים שבחוף לסחור באניה;
- (2) רשיון למכור לאנשים הבאים לבקר באניה שבנמל כל טובין המובלים באניה לשם מכירה לנוסעיה;
- (3) רשיון למכור מן האניה קרח ומזון טרי.

תננה לפקיד-מכס

201. לא ישא פקיד-מכס באחריות לתפיסת טובין לפי פקודה זו אם היה טעם סביר לאותה תפיסה; ובמקרה שתובע זוכה להשיב לעצמו אניה, כלי הובלה או טובין שנתפסו או את דמי מכרם, ונמצא שהיה טעם כאמור, ישמש הממצא תריס בפני הליך נגד פקיד-מכס שהיו מעורבים בתפיסה.

קנס בשל
התנהגות רעה

202. פקיד-מכס שמשכורתו השנתית בלי הקצובות היא פחותה מ-300 לירות, רשאי המנהל להטיל עליו בשל רשלנות, התנהגות רעה, איחור או הפרת משמעת קנס שלא יעלה על שכר שלושה ימים.

פרק שלושה עשר : חילוטין ועונשין

סימן א' : חילוטין

203. (א) אלה כלי שיט שיחולטו למדינה אם אין הקיבול הרשום שלהם עולה על 250 טונות:
- (1) כלי שיט ששימש בהברחה, או ששימש ביודעין להוביל שלא כדין טובין מוברחים או מחולטים;
 - (2) כלי שיט שנמצא במימי חופין של ישראל ולא נעצר כדי לאפשר את העליה אליו לאחר שנדרש כדין לעשות כן;
 - (3) כלי שיט השוהה במימי חופין של ישראל ואינו מפליג מיד לאחר שנדרש לכך על ידי מפקד או ממונה על אניה שבשירות המדינה או על ידי פקיד-מכס;
 - (4) כלי שיט שממנו הושלכו, או שופכו או הושמדו טובין מתוך כוונה למנוע תפיסתם בידי רשות-המכס;
 - (5) כלי שיט שנמצא בתחומו של נמל כשהוא טעון מטען, ואחר כך נמצא שאין בו מטען, או שיש בו נְטָל סתם או שמטענו חסר ואין בידי הקברניט להסביר את השינוי הסבר כדין;
 - (6) כלי שיט הנמצא במימי חופין של ישראל ויש בו מחיצות מרמה, חרטומי מרמה, דפנות מרמה, תחתיות מרמה או מקומות שאינם או מוסוים שהוכשרו להעלמת טובין, או שיש בו חור, צינור או כל אמצעי אחר שהוכשרו להנסת טובין.

(ב) אניה שהקיבול הרשום שלה עולה על 250 טונות, והיו מחלטים אותה אילו היה הקיבול הרשום שלה 250 טונות או פחות, יהיה בעל האניה צפוי לקנס שלא יעלה על אלף לירות ומותר לעצור את האניה עד שישולם הקנס או עד שתינתן ערובה לשילומו.

(ג) כלי הובלה שאינו כלי שיט ושימש בהכרחו, או שימש ביודעיין להוביל שלא כדין טובין מוכרחים או מחולטים, יחולט למדינה.

204. ואלה טובין שיחולטו למדינה:

- (1) טובין מוכרחים;
- (2) טובין שיובאו בהפרת איסור, הגבלה או הסדר; ואולם טובין שייבואם נאסר או הוסדר לפי צו ושנשלחו לשם ייבואם לישראל לפני שנודע לשולח דבר הצו ולפני שעבר זמן סביר כדי שהידיעה תגיע לנמל השליחה, אין לחלטם אלא יש לייצאם בחזרה או לעשות בהם בדרך שיאשרנה המנהל, הכל לפי ראות עיני המנהל;
- (3) טובין שיובאו בכלי שיט או בכלי הובלה האסורים בייבוא טובין;
- (4) טובין חבי מכס שנמצאו בכלי שיט או בכלי הובלה השוהים באחד המקומות שלא כדין;
- (5) טובין שנמצאו בכלי שיט או בכלי הובלה לאחר שהגיעו לנמל או למקום אחר והטובין לא פורטו, או לא נזכרו, במצהר-כניסה או בהצהרה ואינם מטען-לואי של הצוות או של הנוסעים, ולא ניתן עליהם הסבר להנחת דעתו של גובה המכס;
- (6) טובין שהצובר שלהם פורק שלא כדין;
- (7) טובין שטלטלו או שינו אותם או נגעו בהם שעה שהם נתונים לפיקוח קשות המכס, זולת אם נעשה הדבר על פי קשות ולפי פקודה זו;
- (8) טובין שעל פי הוראות פקודה זו יש לסלקם או לטפל בהם באחת הדרכים ולא עשו כן;
- (9) טובין שעליהם נמסרו, נעשו או הוגשו רשומן, חשבון מכר, הצהרה, תשובה, אַמְרָה או מַצָּג שהם כוזבים או שהם מטעים במזיד לגבי פרט מסויים;
- (10) מטען של כלי שיט המשוטט ליד החוף ואינו מפליג מיד לאחר שנדרש לכך על ידי מפקד או ממונה על כלי שיט שבשירות המדינה או על ידי פקיד-מכס;
- (11) טובין שאינם מטען-לואי של נוסעים, ונמצאו באניה לאחר מפדה, ולא פורטו, או לא נזכרו במצהר היציאה ולא ניתן עליהם הסבר להנחת דעתו של גובה המכס;
- (12) טובין האסורים ביצוא שהוכנסו לכלי שיט או לכלי הובלה, או שהובאו לרציף או למקום אחר, על מנת לייצאם, וכן טובין שייצואם הוגבל או הוסדר והם הוכנסו לכלי שיט או לכלי הובלה או הובאו לרציף או למקום אחר אגב הפרת הגבלה או הסדר, על מנת לייצאם;
- (13) טובין חבי מכס שהוצפנו בכל דרך שהיא כדי להשתמט מתשלום מכס;
- (14) אריזה שהצפינו בה טובין שלא פורטו ברשומן או שנארזה בדרך העלולה להטעות את פקיד-המכס;

(15) טובין חבי מכס שנמצאו בהחזקתו או במטען-לואי של אדם שיצא או נחט מכלי שיט או מכלי הובלה, או שנכנס לישראל בדרך אחרת, והוא אמר שאין בהחזקתו טובין חבי מכס בכלל, או לא גילה בתשובה לשאלותיו של פקיד-מכס שכל הטובין האמורים הן בהחזקתו או במטען-לואי שלו;

(16) טובין שהוצעו למכירה בתור טובין אסורים או מוכרחים;

(17) טובין שהוחסנו ואחר כך שוטענו או נרשמו לשם יצוא על כלי שיט שהקיבול שלו פחות משישים טונות רשומות או שנרשמו למשלוח בכלי שיט כזה.

שומת רכוש
שנתמס

205. הוגשה תובענה לחילוט כלי שיט, כלי הובלה או טובין שנתפסו לפי דין המכס, יש להגיש אותה שעה שומה של כלי השיט, כלי ההובלה או הטובין התפוסים ערוכה בידי פקיד-המכס, או בידי אדם אחר שהממשלה הסמיכה אותו לכך; השומה תקייה בשבועה ותהא סופית לענין קביעת ערכם של כלי השיט, כלי ההובלה או הטובין לצרכי שיפוט.

אריזות וטובין
שהחריטו

206. (א) חילוטם של טובין חל גם על האריזה המכילה את הטובין וחילוטה של אריזה לפי סעיף 205 חל גם על כל הטובין שבה.

(ב) חילוטה של כלי הובלה חל גם על כל טובין של אותו בעל המובלים באוחו כלי הובלה.

סימן כ': עונשין

התכנסות לשם
הברחת

207. שני אנשים או יותר שנתכנסו להבריה טובין או למניע תפיסתם של טובין מוכרחים או לחלצם לאחר שנתפסו, דינם – מאסר שלוש שנים.

208. אלה דינם מאסר שלוש שנים או קנס 500 לירות או שני הענשים כאחד:

תפיסה בקנוניה,
שיחוד פקיד-מכס,
חילון טובין
או השגרתם
וכניעת תפיסתם

(1) פקיד-מכס או שוטר שתפס בקנוניה כלי שיט, כלי הובלה או טובין הצפויים לחילוט או מסר אותם או עשה סידורים לנטרם או להימנע מתפיסתם, או שקשר קשר עם אדם אחר, או שהסכים עמו בשתיקה, לייבא או לייצא טובין במטרה לתפוס כלי שיט, כלי הובלה או טובין ולקבל פרס על אותה תפיסה, או שנמצא מעורב בהברחתם של טובין במטרה כזו;

(2) הנותן שוחד, פרס או גמול לפקיד-מכס, או מביא לידי נתינתם, וכן המציע או מבטיח לפקיד-מכס לתת לו אחד מאלה או להביא לידי נתינתם, או העושה עמו קנוניה, והכל מתוך כוונה לשדלו בכל דרך שהיא להונחת תפקידו, וכן המנסה – באיומים בדרישות או בהכחחות – להשפיע על פקיד-מכס במילוי תפקידו;

(3) המחלץ טובין שנתפסו, והמשפך טובין, משברם או משמידם, והמשמיד תעודות המתייחסות אליהם, בין שעשה כך לפני תפיסת הטובין ובין לאחריה, במטרה למנוע את תפיסתם או הכחתם או למנוע הכחת עבירה.

יריה אל כלי שיט
של רשות-המכס
וכו'

209. אלה דינם מאסר חמש עשרה שנה:

(1) היורה אל כלי שיט שבשירות רשות-המכס;

(2) היורה אל פקיד-מכס בשעת מילוי תפקידו;

(3) הפוצע פקיד-מכס או מטיל בו מום בשעת מילוי תפקידו.

210. (א) אלה דינם מאסר שנתיים או קנס 500 לירות:

- (1) המסלק טובין חבי מכס ממחסן בלא רשותו של פקיד-המכס המוסמך או בלא תשלום מכס או בלא ערובה לשילומו;
- (2) המשמיד במזיד טובין שהוחסנו כהלכה;

(3) התוקף פקיד-מכס, או אדם אחר המועסק כהלכה במניעת הברחה, המתנגד להם או המפריע להם אגב שימוש בכוח או באלמות בשעת מילוי תפקידם.

(ב) נתחייב פקיד-מכס בדין על עבירה לפי סעיף קטן (א) (2) לא ישולם מכס על אותם טובין והממשלה רשאית לצוות על תשלום פיצויים מתוך הכנסות המדינה.

211. (א) אלה דינם מאסר ששה חדשים או קנס מאה לירות, ובהזקת טובין מוברחים אף תשלום פי שלושה מסכום המכס החל על אותם טובין:

(1) המברית טובין;

(2) המחזיק טובין מוברחים או טובין שייבואם אסור ולא הוכיח שיש לו הצדק כדין להחזיקם;

(3) מי שבהזקתו או במרותו או בפיקוחו טובין שייצואם אותה שעה אסור או מוגבל או מוסדר והוא מתכוון להבריחם או יודע שיש כוונה להבריחם.

(ב) קברניט או בעל כלי שיט או כלי הובלה המשתמש, או המניח ביודעין להשתמש, בכלי שיט או בכלי הובלה שלו להברחת טובין, או להובלה שלא כדין של טובין מוברחים או מחולטים, דינו — הענשים שנקבעו בסעיף קטן (א).

(ג) נעברה העבירה הנזכרת בסעיף קטן (א) (3) במצב מלחמה שמדינת ישראל מעורבת בה, מותר להגדיל את העונש כדי מאסר שנתיים או קנס של 500 לירות.

212. (א) אלה דינם מאסר שנתיים או קנס 500 לירות או שני הענשים כאחד:

(1) המשתמט מתשלום מכס שיש לשלמו;

(2) המשיג הישבון שאין לשלמו;

(3) המכין, המעביר או המציג תעודה שהיא, כביכול, חשבון-מכר אמית ולמעשה איננו כזה;

(4) המגיש רשומון כוזב או לא נכון בפרט מסויים;

(5) המביא לישראל טופס או נייר אחר הנחזה כטופס שאפשר לכתוב תרפו ולהשתמש בו כחשבון-מכר של טובין הבאים מארצות חוץ, או המחזיק טופס או נייר כאמור ולא הוכיח שיש לו הצדק כדין להחזיקו;

(6) המוסר בהצהרה או בתעודה שהוגשו לפקיד-מכס אמת שאינה נכונה או שאינה מדוייקת בפרט מסויים, או המגיש או המוסר לפקיד-מכס הצהרה או תעודה שיש בהם אמרה כזו;

(7) המוציא מרשותו טובין שנפטרו ממכס מחמת שיובאו בשביל צבא-הגנה לישראל, או בשביל מוסד או אדם הזכאים לייבא טובין אלה בלא מכס, ומעבירם לכל חברה, פירמה או אדם שאינם זכאים לייבא אותם טובין בלי מכס, ולא הודיע תחילה למנהל על פרטי העברה זו;

הברחה

עבירות מכס
אחרות

(8) המשנה במרמה תעודה או מסמך או המזייף חותם, חתימת יד, ראשי תיבות או סימנים אחרים של פקיד-מכס, או שפקיד-מכס משתמש בהם, לאימות מסמך או שטר או להבטחת טובין או לכל מטרה אחרת בניהול ענינים הנוגעים לרשות-המכס;

(9) המטעה פקיד-מכס בפרט מסויים העלול לפגוע במילוי תפקידו;

(10) המסלסל טובין הנתונים לפיקוח רשות-המכס, המשנה אותם או הנוגע בהם, שלא על פי רשות;

(11) המסרב להשיב, או נמנע מהשיב, על שאלות, או המסרב להגיש, או נמנע מהגיש תעודות;

(12) המוכר טובין, או המציג אותם למכירה, או המחזיק אותם לשם מכירה או לשם מסחר באניה שבנמל, והטובין לא פורטו בתסקיר של האניה לפי סעיף 53;

(13) המוכר טובין, או המציע אותם למכירה, כחור טובין מוכרחים או שייבואם אסור.

(ב) שום דבר האמור בסעיף זה לא יפגע בזכויותיו של אדם הפועל מכוח רשיון שניתן לו בהתאם לסעיף 200.

213. כל קנס שהטיל בית משפט באישום מכס, או שהטיל המנהל לפי הוראות סעיף 211, יראוהו כקנס שהוטל במשפט פלילי ויהא ניתן לגיבוי בעיקולם וכמכירתם של מקרקעין או של מטלטלין.

214. כל העובר על הוראה מהוראות פקודה זו ולא נקבע לה בפקודה עונש אחר, דינו — מאסר ששה חדשים או קנס 100 לירות או שני הענשים כאחד.

215. (א) העושה אחד המעשים המנויים להלן בטובין שייבואם אסור או מוגבל או מוסדר וסעיף זה הל עליהם, אשם בעבירה על פקודה זו:

(1) המחזיר טובין כאמור באניה ולא הוכיח שיש לו לכך הצדק סביר;

(2) המכריח, או המנסה להכריח, לישראל טובין כאמור;

(3) המחזיק טובין כאמור לאחר שהוכרח לישראל ולא הוכיח שיש לו לכך הצדק כדין;

(4) מסייע, מעודד, מייעץ, או המביא להברחת טובין כאמור לישראל, או שנמצא מעורב ביודעין בהברחה כאמור;

(5) הנמנע מגלות לפקיד-מכס, לפי דרישתו, ידיעה שיש לו, או שבכוחו להשיג, בנוגע להברחת טובין כאמור לישראל או לכוונת הברחה כזאת;

(6) המפרסם, המוכר, המציע למכירה, המפיץ או המעתיק פרסום שייבואם נאסר לפי סעיף 40(ב) או נסח מפרסום בזה.

(ב) סעיף זה יחול על כל טובין שייבואם אסור, מוגבל או מוסדר והממשלה הכריזה בצו שהסעיף יחול עליהם.

גיבוי קנס

עונש כללי

הוראות מיוחדות
בענין טובין
שייבואם אסור

(ג) נעברה עבירה על סעיף זה במצב מלחמה שמדינת ישראל מעורבת בה יגדל העונש למאסר שנתיים או לקנס 500 לירות.

חובה למסור
למשטרה פרסום
אסור

216. (א) פרסום שייבואו נאסר לפי סעיף 40(ב), או נסח מפרסום כזה, שנשלח לאדם בלי ידיעתו, או בלי שהיה שותף ביריעה, או בתשובה להזמנה שהזמין לפני החילת תקפו של האיסור על יבוא הפרסום, למסור האדם את הפרסום או את הנסח לשוטר הממונה על תחנת המשטרה הקרובה ביותר, מיד, אם ידע את תכנו, או מיד לאחר שנודע לו תכנו, ואם הגיע הפרסום או הנסח להחזקתו לפני שניתן צו האוסר על ייבואו, ימסור אותם כאמור מיד לאחר שניתן תוקף לצו כזה; לא עשה האדם כן, אשם בעבירה על פקודה זו.

(ב) מי שמילא אחרי הוראות סעיף קטן (א) או שנתחייב על עבירה לפיו, אין לחייבו על ייבוא הפרסום או הנסח או על החזקתו.

217. הוטל עונש על מספר אנשים, שתכו כעונש ביחד ולחוד, יהא כל אחד מהם צפוי לכל העונש.

אחריות לעונש
ביחד ולחוד

218. המסייע, המעודד, המייעץ או המביא לביצוע עבירה על פקודה זו, או המעורב בו על ידי מעשה או מחלל, בכל דרך שהיא, אם במישרין ואם בעקיפין, רואים אותו כאילו עבר אותה עבירה ויהא בר-עונשין בהתאם לכך.

מסייעים
ומעודדים

219. נסיון לעבור עבירה על פקודה זו, ייענש כאילו נעברה העבירה.

נסיון

220. מקום שהעונש שנקבע בפקודה זו הוא פחות מפי שלושה מערך הטובין שנעברה בהם עבירה בצירוף פי שלושה מהמכס החל עליהם, יהיה הקנס המכסימלי פי שלושה מערך הטובין בצירוף פי שלושה מהמכס החל עליהם.

עונש פי שלושה
מערך הטובין

221. כל הענשים הם בנוסף על חילוט.

העונש – בנוסף
על חילוט

222. בכל אישום מכס או הליך בעניני מכס שהבסיס לחישוב העונש הוא ערך הטובין, יהא הערך שווים של מיטב הטובין מאותו סוג ששולם המכס עליהם, כפי שהיו נמכרים בתל אביב יפו בשעת ביצוע העבירה או בסמוך לה, ואפילו נתחייב העונש במקום אחר שבישראל.

ערך הטובין
לענין עונש

223. נתחייב אדם בדיון על עבירה לפי פקודה זו שדינה עונש ממון אך לא מאסר של שנתיים או יותר, ונתגלה שאדם זה נתחייב בדיון לפי אחד מדיני המכס תוך חמש השנים שקדמו לחיוב, רשאי בית המשפט להענישו, בין במקום עונש ממון ובין בנוסף עליו, במאסר שנתיים, עם מתן זכות להשתחרר מן המאסר בתשלום עונש הממון או בלי זכות כזו.

היה לנאשם
חיוב קודם
סותר לאסרו

פרק ארבעה עשר: אישומי מכס

224. אישומים על עבירות לפי פקודה זו, וכל הליך לשם גיבוי מכס או ענשים, או לשם החרמה או חילוט של כלי שיט, כלי הובלה או טובין נקראים להלן "אישומי מכס".

הגדרה

225. (א) אישומי מכס ניתנים להגשה בשם היועץ המשפטי של הממשלה או בשם המנהל, בצורת תובענה, כתב-אישום או הליך מתאים אחר, בבית המשפט שיש לו שיפוט באותו ענין.

כיצד מנישים
אישום

(ב) זכות הערעור תהיה לפי התקנות בדבר ערעורים במשפטים פליליים.

(ג) היתה ההחלטה שמערערים עליה מתייחסת למכס או לקנס שניתן להטיל על כלי שיט, כלי הובלה או טובין, חייב המערער להפקיד בבית המשפט, עד לכירור הערעור, את הסכום שיש לשלמו לפי ההחלטה; אלא שאם היה הסכום עולה על 500 לירות, יכול בית המשפט המוסמך לדון בערעור להרשות את הגשת הערעור בהפקדת סכום קטן מהסכום המשתלם לפי ההחלטה.

התיישנות
באישום מכס

226. אישומי מכס ניתנים להגשה תוך חמש השנים הסמוכות לאחר יום ביצוע העבירה.

חסינות לערים

227. עד מטעם היועץ המשפטי לממשלה או מטעם המנהל באישום מכס, אין כופים אותו לגלות את העובדה שקיבל ידיעה או את טיבה של הידיעה או את שמו של מוסר הידיעה, ופקיד-מכס המעיד אין כופים אותו להמציא תסקירים שהכין או שקיבל בסוד בתוקף תפקידו הרשמי או שיש בהם ידיעות סודיות.

הוכחת תקנות
וכו'

228. הגשת-רשומות-שיש בו צו או תקנה הנחזים כנתונים על פי פקודה זו, או הגשת מסמך שאושר על ידי גובה המכס כהעתק או כנסח נכון של צו או תקנה שניתנו על פי פקודה זו, תהא ראייה לכאורה שהצו או התקנה ניתנו ושהם בני-תוקף.

חוכת הראיה

229. נתעוררה שאלה באישום מכס, או בהליך לפי סעיף 192 להחזרת אניה, כלי הובלה או טובין שנתפסו על ידי פקיד-מכס, אם המכס על טובין שולם או לא, או אם טובין יובאו לישראל, או יוצאו ממנה, או הובלו לאורך החוף, או נפרקו או הוטענו, כדין, חוכת הראיה שהמכס שולם או שהעשייה בטובין כאמור היתה כדין, תחול באישום מכס על הנאשם ובהליך כאמור על התובע.

כוחה של הרשעה
ככוחו של חילוש

230. מקום שעשיית העבירה גוררת אחריה חילוט אניה, כלי הובלה או טובין, ההרשעה על עבירה זו או פסק הדין או ההחלטה של בית המשפט לגבות כל חלק של קנס הכרוך בעשיית אותה עבירה, יפעלו כהחרמת האניה, כלי הובלה או הטובין שבהם נעברה העבירה.

פרק חמישה עשר : הוראות שונות

סמכות לכפר
על עבירות

231. (א) עבירה או כל מעשה שנעשו, או שיש חשד שנעשו, בידי אדם נגד הוראות פקודה זו, המנהל וכל פקיד-מכס אחר שהממשלה הסמיכה אותו לכך בצו, רשאי לכפר עליהם על ידי שיקבל מאותו אדם תשלום כסף שלא יעלה על עונש הממון המכסימלי שהוא עשוי להתחייב בו על פי פקודה זו בשל אותה עבירה או בשל אותו מעשה.

(ב) היו כלי שיט, כלי הובלה או טובין או דברים אחרים צפויים לחילוט על פי פקודה זו בשל עבירה או מעשה שנעשו בהם, וכופר על העבירה או על המעשה כאמור, המנהל או פקיד-המכס המוסמך רשאים לחלטם.

(ג) שולם הכופר האמור למנהל או לפקיד-המכס המוסמך, אין לנקוט עוד כל הליך בנוגע לאותה עבירה או לאותו מעשה כנגד האדם שכופר לו, ואם הוא במשמורת יש לשחרר אותו.

תקנות

232. הממשלה רשאית להתקין תקנות בכל דבר שפקודה זו מחייבת או מתירה לקבוע ובכל הנוגע לביצוע פקודה זו או לניהול כל ענין הנוגע לרשות המכס, וכמיוחד תקנות הקובעות:

(1) התנאים שלפיהם מותר מעבר טובין דרך ישראל;

- (2) האגרות שיש לשלם בעד רשיון, תעודה או טופס שהוצאו על פי פקודה זו ובדרך כלל;
- (3) ההיטל שיש להטיל בעד החסנת טובין במקום שהוא בפיקוח רשות-המכס;
- (4) התנאים שלפיהם אפשר להביא לישראל או להוציא ממנה טובין שיש עליהם הסכם עם ממשלת ארץ אחרת;
- (5) השיטה שלפיה יש להרשות כניסה זמנית של טובין ללא-תשלום מכס;
- (6) הפרס שיש ליתן למי שמוסר ידיעה על עבירות מכס או למי שתופס טובין מוברחים;
- (7) השיעורים המכסימליים שמוותר להטיל בעד סבלות של טובין במקום שהוא בפיקוח רשות-המכס.

אניות
שבשליחות
הציבות בתסקיר

233. אדם שבידו הפיקוד על אניה שבשליחות מדינת ישראל או בשליחות מדינה זרה ויש באניה טובין שהוטענו בחוץ לארץ ואינם צידת האניה, חייב לפי דרישת המנהל או פקיד-מכס שהוסמך על ידיו –

- (1) למסור בכתב מיפרט של כמות הטובין האלה, סימניהם ומספריהם, שמות שוגריהם ונשגריהם והצהרה על אמיתות הדברים;
- (2) להשיב על שאלות ביחס לטובין אלה.

סמכות להפס
באניות
שבשליחות

234. אניות שבשליחות מדינת ישראל או בשליחות מדינה זרה ויש בהן טובין שהוטענו בחוץ לארץ ואינם צידת האניה, רשאי פקיד-מכס שהוסמך לכך במיוחד לעלות אליה ולהפס בה כמו בכל אניה אחרת, ורשאי להביא את הטובין אל החוף ולהניח אותם במחסן מכס.

235. פקיד-מכס או אדם אחר העוצר אדם הצפוי למעצר לפי כל דין מדיני המכס והעצור הורשע בדין, רשאית הממשלה להעניק לעוצר פרס שייראה, לה, ובלבד שלא יעלה על – 25. לירות בעד כל אדם שנעצר כך.

פרס בעד
עצירת מבריחים

236. כל שנתפס והוחרם לפי דיני המכס יש לעשות בו בדרך שתורה הממשלה.

העשיית בתפוס

237. מקום שנתפס דבר או שחל או הוטל קנס או עונש אחר, רשאית הממשלה להורות על החזרת התפוס, בין שכבר הוחרם ובין אם לאו, או לוותר על הליכים או להמתיק את הקנס או את העונש או למחול עליו.

מוותר להחזיר
את התפוס
ולהמתיק ענישה

238. כל מחסן שהיה לו רשיון ביום תחילתה של פקודה זו עקב הסכם שרירי עם מדינת ישראל, וכל מחסן שנוסד וקיבל רשיון לאחר תחילתה של פקודה זו עקב הסכם כאמור, יראוהו כמחסן רשוי לפי פקודה זו לכל תקופת אותו רשיון ויהא חייב בתשלום אגרה בהתאם לתנאים שבהסכם כאמור.

מחסנים קיימים
לפי הסכם

239. המנהל רשאי, בצו, לקבוע צורתם של שטרי התחייבות, תעודות וכתבים הדרושים לביצוע פקודה זו, ורשאי לעשות בטפסים אלה שינויים והוספות.

המנהל רשאי
לקבוע טפסים

240. (א) היה טופס שנקבע מכיל, בדרך הערה או בדרך אחרת, הוראה ברורה או רימוז בדבר דרישותיה של רשות-המכס בנוגע לאחד הענינים האמורים להלן, יש לראות אותו דרישות כאילו נקבעו, ואלה הענינים:

דרישות בנוגע
לטפסים

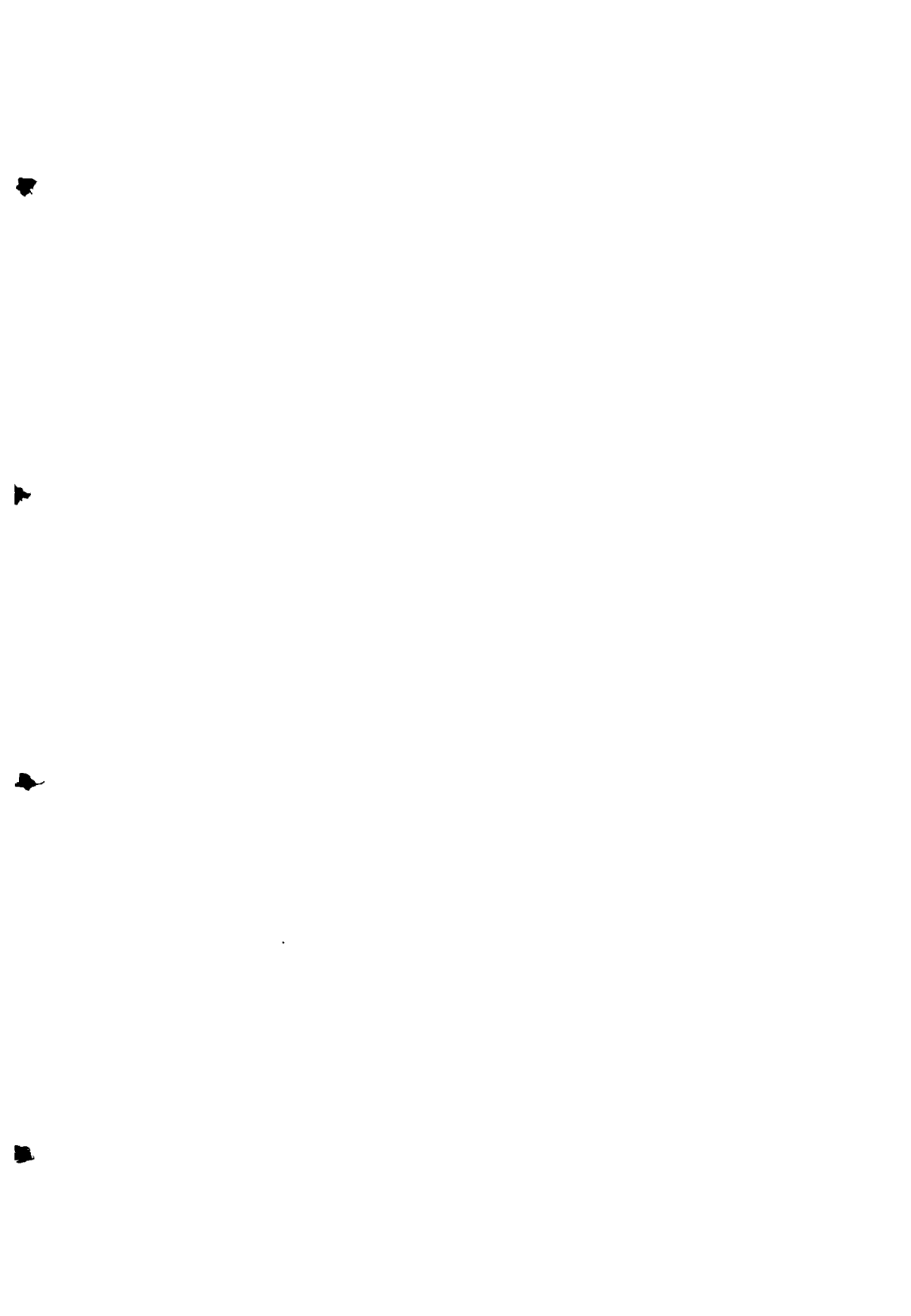
- (1) צביל הטופס או מידתו;

- (2) מספר ההעתיקים של התעודות שיש להגיש;
- (3) טיבן או צורתן של ידיעות שיש להמציא לרשות-המכס;
- (4) פעולה שהנוגע בדבר או מורשהו חייב לעשות בעסקה שבה משמשת התעודה;
- (5) קבלות שפקידי אניה, פקידי רכבת או בני אדם אחרים צריכים לחתום עליהן לשם הוכחה שהטובין המתוארים בטופס נתקבלו להובלה או למטרה אחרת.
- (ב) המנהל רשאי לדרוש העתיקים מטופס שנקבע, בנוסף על מספר ההעתיקים הנקוב בטופס.
- (ג) נקבעו טפסים שהם שונים מן הטפסים הקיימים, רשאי המנהל להתיר לזמן שייראה לו את המשך השימוש בטפסים הקיימים.
241. מכירת טובין על ידי רשות-המכס תיעשה לפי התנאים שנקבעו, ובדמי המכר יש לעשות בדרך שנקבעה.

מכירת טובין

פ נ ח ס ר ו ז ן
שר המשפטים

כ"ט בתמוז תשי"ז (28 ביולי 1957)

מונחים המשמשים כפקודת המכס

Deficiency	חֶסֶר	Perishable	אָבֵד
— under, short	— בְּחֶסֶר (הוצהר בְּחֶסֶר,	Blasting powder	אֶבְקַת־הַדֶּף
(under-declared,	נִגְבָּה בְּחֶסֶר)	Statement	אִמְרָה
short levied)		Delegation of powers	אֶצִּילַת סמכויות
Deficient	חֶסֶר	— to delegate	(לְאֶצוֹל, אֶצֵּל, יֶאֱצוֹל)
Premises	חֶצְרִים	Lighter	אֲרֶבָּה
Bow	חַרְטוֹם	Package	אֲרִיזָה
Goods	טוֹבִין	Prosecution	אֲשׁוּם (אִשׁוּם)
Import	יְבוֹא	Side	דּוֹפֵן
Importation	יְבוֹא (יִיבוא)	Description	הַגְּדֵר
— to import	— לְיָבֵא (לִיִּבֵא)	Condemnation	הַחֲרָמָה
Importer	יְבוֹאֵן	Placing	הִינּוּחַ
Exclusive	יִיחודי	Landing (tr.)	הַנְּחָת
Export	יְצוּא	— to land goods	— לְהַנְחִית טוֹבִין
Exportation	יְצוּא (יִיצוא)	Drawback	הִישָׁבוֹן
— to export	— לְיַצֵּא (לִיִּיצֵא)	Running goods	הַנְּסֵת טוֹבִין
Exportèr	יְצוּאֵן	Excuse	הַצָּדֵק
Excess	יָתֵר	Context	הַקְּשֵׁר —
— over (over paid)	— בְּיָתֵר (שׁוֹלֵם בִּיתֵר)	Suspension	הַתְּלִיָּה (שֶׁל בִּקְשָׁה,
Spirits	פְּהִילִים (פְּהִיל)		הַחֲלָטָה וכו')
Guncotton	פּוֹתֵנֶת־נֹפֵץ	Passing entry	הַתְּרַת רֶשֶׁמוֹן
Quay	מִנְשָׂה	Parcel	חֶבֶלָה
Design	מִדְגָּם	Dutiable	חֶבִי מְכֹס
Goodwill	מוֹנִיטִין	Get-up	חֲזִי (חֲזִי)
Bulkhead	מְחִיצָה	Forfeiture	חִילוּט
Territorial waters	מִיַּם־חֹפִין	— to forfeit	— לְחַלֵּט

Security עֲרוּבָה
 Pile עֲרִימָה
 — to pile לְעִרוֹם
 Percussion caps פִּיקוֹת־הַקֶּשֶׁה
 Breaking bulk פִּירְגָק הַצּוֹבֵר
 Bulk צוֹבֵר
 — in bulk בְּצוֹבֵר
 Stores צִידָה
 Allowances קְצוּבוֹת (סְכוּמִים הַמְשֵׁתְלִימִים לְעוֹבֵד לְכִיסוּי הוּצָאוֹת מִיּוֹחֲדוֹת)
 Ingredient קְכִיב
 Licenced קְשׁוּי
 Authority קְשׁוּת
 Permission קְשׁוּת
 Entry קְשׁוּן
 Consignor שׁוֹגֵר
 Transshipment שְׁטֵעוֹן
 — to transship לְשְׁטֵעוֹן
 Bond שְׁטֵר־הַתְּחַיִּיבוֹת
 Reproduction שְׁעֵתוּק
 Subsisting שְׁרִיר
 Action תּוֹבֵעָנָה
 Boarding station תַּחֲנִת מַעְלָה
 Royalties תְּמֵלוּגִים
 Report תְּסִקִיר
 Document תְּעוּדָה
 Blank חֲרָף (תּוֹרָף) (תְּרָפוּ),
 החֲחֵק בְּטוֹפֵס שֵׁשׁ לְמֵלֵאוּ

Cargo מְטַעַן
 Baggage מְטַעַן-לְוֵאי
 Fulminate מְלַחֵי-פִיצוּץ
 Instrument מְסַמֵּךְ
 Transit מְעַבֵּר
 Clearance מְפָדָה
 (of goods)
 — to clear goods לְפָדוֹת טוֹבִין
 Representation מְצַג
 Manifest מְצַהֵר
 Inward manifest מְצַהֵר-כְּנִיָּסָה
 Outward manifest מְצַהֵר-צִיָּאָה
 Consignment מְשִׁגוֹר
 Custody מְשִׁמֹרֶת
 Holding out מַתְחִינָה
 Purports, appears נִחְזָה
 Landing (intr.) נְחִיתָה
 — to land לְנַחֹת
 Extract נְסָח
 Consignee נְשָׁר
 Classification סוּג (סִיוּג)
 — to classify לְסַגּוֹ (לְסוּג)
 Heap סֵךְ
 — to heap לְסַכּוֹ (לְסוּר)
 Lien עֲפָבוֹן
 Deposit עֲרֵבוֹן
 Guaranty עֲרָבוּת

המונחים לפי אלסא ביתא אנגלי

Action	תובענה	Deficient	חסר
Allowances	קצובות	Delegation of powers	אצילת סמכויות
Authority	קשות	— to delegate	— לאצול (אצל, יאצול)
Baggage	מטען-לואי	Deposit	ערכון
Blank	תָרֵף (תורף, תרפו)	Description	הגדר
Blasting powder	אבקת-הדף	Design	מִדְגָם
Boarding station	תחנת מעלה	Document	תעודה
Bond	שטר-התחייבות	Drawback	הישכון
Bow	חרטום	Dutiable	תבי מקס
Breaking bulk	פירוק הצוקר	Entry	רשומן
Bulk	צוקר	Exclusive	ייחודי
— in bulk	— בצוקר	Excuse	הצדק
Bulkhead	מחיצה	Excess	יתר
Cargo	מטען	— over paid	— שולם ביתר
Context	הקשר	Export	יצוא
Condemnation	החרמה	Exportation	יצוא (ייצוא)
Classification	סיווג (סיווג)	— to export	— ליצא (לייצא)
— to classify	— לסווג	Exporter	יצואן
Clearance (of goods)	מסדה	Extract	נסח
— to clear goods	— לפדות טובין	Forfeiture	חילוס
Consignment	משגור	— to forfeit	— לחלט
Consignee	נשָׁר	Fulminate	מלחי-פיצוץ
Consignor	שוגר	Get-up	קזי (חזי)
Custody	משמורת	Goods	טובין
Deficiency	חסר	Goodwill	מוניטין
— under, short	— בחסר (הוצהר בחסר)		
(under-declared,	נכה בחסר)		
short levied)			

Guaranty	עַרְבוּת	Permission	רְשׁוּת
Guncotton	כוֹחֵנַת-נֹפֵץ	Pile	עֲבִימָה
Heap	סֵךְ	— to pile	לְעֲרוֹם
— to heap	לְסַוֵּר (לסווד)	Placing	הַיְנִיחַ
Holdng out	מַמְתָּוָה	Premises	מְצָרִים
Import	יְבוֹא	Representation	מִצָּג
Importation	יְבוֹא (ייבוא)	Prosecution	אֲמִוּם (אישום)
— to import	לְיַבֵּא (לייבא)	Purports, appears	נִחְזָה
Importer	יְבוֹאֵן	Quay	מִגְשָׁה
Ingredient	רְכִיב	Report	תְּסַקִּיר
Instrument	מִסְמָךְ	Reproduction	שֶׁעֲתוֹק
Inward manifest	מַצְהָר קְנִיטָה	Royalties	תְּמַלּוּגִים
Landing (intr.)	נְחִיטָה	Running goods	הַנְּסֻט טוֹבִין
— to land	לְנַחֵת	Security	עֲרוּבָה
Landing (tr.)	הַנְּחִיט	Side	דּוֹפֵן
— to land	לְהַנְחִיט טוֹבִין	Spirits	כְּהִילִים (כֶּהִיל)
Licenced	רְשׁוּי	Statement	אֲמָרָה
Lien	עֲקָבוֹן	Stores	צִיָּדָה
Lighter	אֲרָבָה	Subsisting	שָׁרִיר
Manifest	מַצְהָר	Suspension	חֲתֻלָּה (של בקשה, תְּחַלְטָה וכו')
Overpaid	שׁוֹלֵם בְּיָתֵר	Territorial waters	מִיַּם-הַיָּם
Outward manifest	מַצְהָר יְצִיאָה	Transshipment	שֶׁטְעוֹן
Package	אֲרִיזָה	— to transship	לְשַׁטֵּן
Parcel	חֲבִילָה	Transit	מַצְבֵּר
Passing entry	הַפְּרַת רֶשֶׁמֶן		
Percussion caps	פִּיקוֹת-הַקָּשָׁה		
Perishable	אֲבָד		